

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

Æ Ø ≈ Î ≈ Ü ¾,

^z ð , Ú à ± ø , â Â ú - Ü ° ð È

ü ° Ü à ø ° Ü À

Æì 7 àØ² ðÍ àôØ

◦ ð ◦ i ◦ z Ü È ð z i à ô 1 9 9 7

Í »Ó» ÍáðAðóÝ»ñ »Ý µ»ñí³ Í á Áú-Ý»ñC áœáðÛÝ³ èCñÛ³ Ý
Íñ³ · ñ»ñC, ³ ñi »ñIñÛ³ ù³ ð³ û³ Í³ YáðAðóÝ»ñC ³ ½³ Ýß³ Ý-
Ý»ñC áñáÝÛ³ Ý ÷ áÓ»ñC í»ñ³ µ»ñÛ³ É
Çi ³ nIíáðÛ ï °ñIñC ÑÝ³ ñ³ íáñ ïÝ»ñ· ³ Íñ³ i í³ Í³ Ý
Í³ áÁ í Ç»½»ñùC Ñ»i : ÚÍ³ ñ³ · ñí³ Í »Ý Ýáñ³ · áðÛ
ÑCàáÃ»½»ñÁ, áñáÝù »ÝÃ³ ½ñáðÛ »Ý, añ °ñIñC íñ³ ÍÛ³ ÝùC
½ñ· ³ óáðÛÁ í»ñ³ ÑéIáðÛ ï µ³ ñÓñ ½é· ³ ó³ Í ³ ñi »ñIñÛ³
ù³ ð³ û³ Í³ YáðAðóÝÁ:

Ü°ð²Ì àÆÂÚàôÜ

² ŪeĀçéáí, ŪB ŸùÁ ° n̄l̄ñç 1n³ . ál̄ññññññ ãðÝ . n̄»Å» ³ ŦÝ-
 ù³ Ÿ »n̄l̄³ n̄, áñù³ Ÿ ° çŸùÁ° n̄l̄çñÁ, ë³ I³ ŦÝ ³ Ú Å³ Ù³ Ÿ³ Iç
 Úç³ ŦÝ ãðÁçÝ Ù³ ñ̄É , µ³ ÅçÝ ÅYIYáðÙ ³ ŦÝ Ñ³ i 1³ ÍçÝ, áñÁ Ù»Ýù
 ³ Ýi³ ÝáðÙ »Ýù ù³ Õ³ ù³ Iññññññññ ãðÝ: ÅeëI ù³ Õ³ ù³ Iñññññññ Û³ Ÿ
 ³ é³ ç³ òÛ³ Ÿ Ñ»i I³ ái³ Í Ü³ n̄l̄¹ ÍäðÛ³ Ÿ ³ éç° I³ é³ ÝáðÙ »Ý
 Ñ»i °Û³ É Ñ³ ñó»ñÁ. Ùç³ ŦÝ³ ±I »Ýù Ù»Ýù Íç»½»ññáðÙ, I³ Ú ðE
 µ³ òç Ù»ñ IÛ³ Ÿùçó, I³ Ÿ, ³ n̄l̄ññññ, IÛ³ Ÿùç ³ ŦE ù³ Õ³ ù³ IçññÁ
 Ó»ñ, áñáÝó Ñ»i Ù»Ýù I³ n̄áð³ Ÿ³ ÛçÝù ÷ áñÓ»É I³ à Ñ³ eï ³-
 i »É(2):

¾ØÊÍ àôðê , °äÆ² ÜòÚ² ÈÀ

Ø»ñ ÙâÉñ³ Íç »ñÍÝùáðÙ âÂú-Ý»ñç Ñ³ ÚÍ»éáö¹ »åù»»ñÁ
Ñçß³ i³ ÍáðÙ »Ý³ ÝÑçß»Íç, Ý»ñ³ éÛ³ É µçµÍç³ Í³ Ý, Å³ Ù³ Ý³ Í-
Ý»ñçö:

² Ú Ņ³ ñoÇÝ B³ i Éñçáñ»Ý jñ í»ñ³ µ»ñÜ³ É Đ³ ñí³ ñí³ Ñ³ Ù³ Éé³ ñ³ ÝÇ³ eë Ö³ yÇ¹Ç³ Üç áñáy»ëáñ . Ø»Ý½ÍÁ: Üñ³ 1953 Áí³ Í³ ÝÇ aóýáÍa. Ç³ Í³ Y³ ßE³ i³ ÝùÝ»ñC · ñi»Á» 80 jçÁ, ÇÝáá»ë Ý³ „, Ù³ è³ Üµ, 1977 Áí³ Í³ ÝÇÝÁ, ÝÍçñí³ Í jçÝ S½ñÜ³ Ý³ Ññ³ B »ñIÝ³ ÜçÝ Yß³ YY»ñCÝ: ² Ú . ÍñðÉÝ»ñÁ · ñí»É jçÝ³ ñEÇí³ ÜçÝ áñáYáðÜÝ»ñC ÑçÜ³ Y iñ³ (10):

âÂú-Ý»ñç ý»ÝáÙ»ÝÝ»ñç ß³ ñùÁ ī³ ñ»Íç { 13 ë»É Ý³ ..
2 eï i³ Í³ ßyäç ï³ ¼ùáð ñ³ Ù³ Ýáð· ñùç ñ»ÓçÝ³ i, ññ»³ ì³ Ý
á³ i ñç³ ñù, o½»ïçé Ù³ ñ·³ ñ»ç i »ëçéñÝ»ñÁ:² û · ñùç³ é³ cçÝ
.. i³ ëÝ»ñáñ¹ . ÉñðÉÝ»ñáð Ëééíáð { Ù³ ñ·³ ñ»ç i »ë³ Í ãñë
Ëáñññ¹³ íáñ i»Ý¹³ ÝçÝ»ñç Ù³ ëçÝ, áñáÝóçó òññ³ ù³ ÝáñññÝ
áð· ñ ãñë ¹»ûñ³ Ù³ ñ¹á, ³ éñññç, óáðÍç .. ³ ñÍíç, çéí s³ û
i»Ý¹³ ÝçÝ»ñç ùáï Ù»ï³ Í³ Ý³ Ýçí |, " s³ ÝçíÝ»ñÝ ³ ÙþáðçáíçÝ
Íç {çÝ Íñ³ ÍÝ»ñáí |: s°í ³ û i»Ý¹³ ÝçÝ»ñç i »ëùÁ ÝÙ³ Í ñ
³ ùñáð ³ ÍáðÉÝ»ñç, Í³ Ýñ»ÓÝ»ñç i »ëùçÝ, ïñ³ ÍÁ ðñçáð { ñ

Í»Ý¹³ ÝÇÝ»ñÇ ÙÇç“, “ Íáðð³ áð³ ÍÝ áð³ Ú³ ÍÁ í³ ñ³ Ííáðð³ ; ÇÝ
Íñ³ ÍÇó | (°VÄ., 1,4-14): ² Ú í »ëÇÉíÇ³ ñ¹Ç í»ñ³ Í»ñ¹ í³ ÍúÁ
(á³ í Í»ñÇ Ó“áí) Ñéï³ Íâñ¹Ý óáðð³ ; í³ Éé³ Ù³ ñ³ ñ¹Ç í »ë³ Í
á³ í Í»ñ¹Ý»ñÇ µ³ ó³ Ñ³ Ú áðýáñ. Ç³ Í³ Ý . Í»ñÁ, áñáÝù áðÍ»Ý
ÝÙ³ Ý³ ÍÝ»ñ Á³ Ù³ Ý³ ÍÇó í³ Úáðð³ Úáðð³ Ý»ñáðð³ (24):

² Ü ī ³ nñūñçÝ́ ï ÝÍ³ ñ³ . ñáðñáðñÝ́»ñÁ ī³ ñ»íç ðñ ÁÝ́áðñÝ́»É
áñà»ë çÝä áñ ùç eçùíáíçí Í³ ÍÍ³ . ñí³ Í ë »ùëí , »ñ» áíçÝ»ñ
½áðí ë »ëÝçí³ ì³ Í³ Ý » ß³ Ñ³ . áññáð³ ì³ Í³ Ý Ú³ Ýñ³ Ù³ èÝ»ñç³ è³ -
í áðñáðñÁ, á÷ñáñú µ»ñáðñ»Ý Ñ»í » Ú³ ÈÙí ùçÝ. ß³ ñÁçá áðñÁ »ð»É
ë »ëáçñ³ ß³ ð³ áí ë íáð³ » û¹Ý çáÝ³ óÝáð³ áß³ ïÙ³ Ý, áñç Ñ»í »³ Ý-
ùáí ; Ë¹ Çí í »É; SÍ³ Ú³ ÍÝ»ñç| » Sññöe³ í áðñ»ñç| » ý»í Íí Á (22):

°í ē Ù» ï ŸÙ³ Ÿ ŸCÙ³ i ³ IáðAðóðY ³ n» Íç ð . i ÝÉ² nùç » áCé-
Iáðaæé ² . áp³ n¹ç Ù.Á. 840 Á. Ó» é³ . náðÙ, áñÁ à³ ÑiáðÙ ð
üñ³ Ÿéç³ Úç ² ½ ³ ÚçY . n³ 1³ n³ ÝáðÙ: Ù³ . náðÙ ð Á» CÝáða» è ð n
³ ÙpáÉÁ ¹³ i ³ ði ³ Ý i » èÝáðÙ » n» ù i ³ Ù³ Ù³ n¹áð” Úç ÍÝáç Ñ» i ,
áñáÝù Ù» Ù³ ¹ñíáðÙ ð CÝ Ø³ . áÝç³ û ¹³ ÚçY Ù³ n¹çó S³ Ùà³ ÚçY
Ý³ íá i | °ññíñç íñ³ í³ ðñçù Ì³ i ³ n» ðññò N³ Ýó³ Ýúç Ù» c:

². áþ³ ñ¹ ÉáðY³ óCÝ ⁰3 YÍ³ óS¹ Y³ áñ¹ Y»ñCÝ ÷ ñI»É Éáð
í³ Y. áðUçó, e³ ï³ Ú³ ÙpáÉÁ ÉçYáç ¹3 i³ eï³ Yç »YÁ³ ñI»ó
Yñ³ Yó áñà»ë Së³ i³ Y³ Ûç á³ i³ Ù³ µ»ñY»ñC | (1):

оÃ» ¹ҪÙ»Ýù ³ ¹ ³ Ý ¹ ³ ½ ñáððÝ»ñçÝ ³ é ³ èà»Í»ñçÝ, ³ à ³
³ Úí » Õ ³ É Ñ ³ × ³ È ³ ï ³ ñ»Íç ³ Ñ ³ Ý ¹ Çà»É à Äú-Ý»ñç ³ ð»Íð
ÄððÝ»ñç Ý ³ ñ ³ · ñ áðð ñ áððÝ»ñ:

úñÇÝ³ İ, fláðù»ñ³ İ³ Ý Ɂááéáðù à³ i Ùíáðù Ɂ ä³ ñeçó Íáoç
çñ»ñáðù³ ní³ èáíáñ Ɂ³ İÝ»ñç èçëi »Ù³ i Çİ³ µ³ ñ N³ Ú Yá»fláð
Ù³ èçÝ, áñáYú µçÝ³ İ»ñçÝ èáíáñ»óYáðù ɁçÝ · Çi ááçüáð³ Y»ñç ..
3 ññ»ëi Ý»ñç ÑçÙáð³ üÝ»ñá: ĐÝ³ ñ³ íáñ Ɂ, áñ³ Ù Çñ³ 13 ñòáô
Äüäð³ Y»ñá İ³ i³ ní³ »É »Ý fláðù»ñ³ İ³ Ý³ ñç¹ áó ù³ ð³ ûç Üái³ -
İ³ Üáðù ÜçÝä.. Ü»ñ Áí³ İ³ Yáð³ Ü³ Y Ɂáññáñ¹ N³ 1/2³ ñ³ ÜÜ³ İç
3 é³ ççÝ İ»ëçÝ:

ä³ ñ½ à»ë³ àß»óáõõÇã ; ßáðÙ»ñ³ Í³ Ý Ùß³ ÍáðÃÄÇ · ñ»Ã»

ÄéČāñ³ Ó^{0..3} ÝóáðÁ μ^3 ñ³ ñáéäðÙ³ Ý .. Ék³ óÙ³ Ý »ñÍ³ ñ³ ī ..
 Ñ³ ½³ ñ³ ÙÙ³ ÍÝ»ñÇó ^{1..} »áÇ .. Çí áðÄÙäðÝ»ñÇ, Ù³ ëÝ³ íáñ³ μ^3 ñ
 3 eïi ð³ .. Çí áðÄÙ³ Ý .. Ù³ Á»Ù³ i ÇÍ³ Ûç, \div^3 ñÁ³ Ù Í³ ðIäðÁ:
 2 eïi i³ Í³ ßÝ³ ÛçÝ ³ i³ Ý^{1..3} ½ñáððÝ»ñÁ, ÇÝäà»ë Ñ³ Ú Ýç ..
 áðÝ»Ý μ^3 i³ Í³ Ý³ ã³ $\div \times$ ïäð³ iáñ³ Í μ^3 μ^3 ïäÙÝ³ Ý ³ ñÙ³ i Ý»ñ,
 áðeïi Ç ãç ^{1..3} ñÙç μ^3 o³ é»É³ ÚÙ³ Ý. ³ Ù³ ÝùÁ, áñ ^{2..} eïi i³ Í³ ßÝäç
 i »ùeïi »ñÁ .. ^{1..3} μ^3 ïäÙÝç ³ e³ èà»Ùç»ñÁ Ùç»ÝáðÝ Çñ³ 1..3 ñÓáðÄ-
 ïäðÝ»ñÇ ³ ñÓ³. ³ ÝùÝ»ñÝ »Ý(3):

²Æ³ ñNÇ B³ i »ñIñY»ñC Å³ Ù³ Y³ I³ . ñáðAðaðY»ñÁ à³ N-
à³ Y»É »Y û¹³ Û³ Y³ I³ ñC μ³ ïÙ³ ÄCí YI³ ñ³ . ñáðAðaðY»ñ:
, ñ³ Yó Ù³ eCÝ NÇB³ i³ ïáðAðaðY»ñÁ . i YÍ»É »Y ÑY³ . áðU i C-
μ³ Å³ I³ Y . ñù»ñáðU, ÄáðAðáæ III ÷³ ñ³ íáYÇ Å³ Ù³ Y³ I³ . ñáðA-
ðaðY»ñÁ .

äñáyý»ëáñ Ä³ İ¹ i³ ÍÍÝ (²ØÜ) ³ Ü¹ ÑÇÙÝ³ Ñ³ ñóÇÝ ÝíÇñ»É¹
Ñ³ Ù³ RE³ ñÑ³ ÛÝ¹ x³ Ý³ ãadÙ¹ e¹ ³ ó³ Í¹ ÙÇ¹ ù³ ÝÇ¹ . ñù»ñ: §XVIII
1³ ñç¹ í¹ ñçÇÝ¹ »ëçÝ¹ XIX 1³ ñç¹ ³ ÙµáÖç¹ ÁÝÁ³ óúádÙ¹, - . ñádÙ¹ ï¹
Ý³, - ³ e¹ ð³ . »í¹ Ý»ñç¹ Í³ i¹ ³ ñ³ Í¹ ¹ç¹ ³ ñÍádÙÝ¹ »ñÁ¹ áÄú-Ý»ñç¹
Ý¹ ³ i¹ Ù³ Ùµ¹ éáíáñ³ Í³ Ý¹ »ñ¹ »adÄÝ¹ »ñ¹ çÝ¹: ² Ûéññ¹ Ùßi¹ ³ à¹ »ë¹ ÑÝaaÖ¹
3 Ú¹ ÍñÍÝ»ñ¹. Á, áñ¹ ³ e¹ ð³ . »í¹ Ý»ñÁ¹ »ñµ¹ »ù¹ »ð¹ Ý¹ i¹ »ë¹ ÉâÄú-Ý»ñ¹,
à¹ ³ ñ½¹ à¹ »ë¹ éáñ¹ ï¹: ÐÝ³ . adÄÝ³ e¹ ð³ . ç¹ ³ Í³ Ý¹ Å³ Ù³ Ý³ Í³ . ñ¹
ádÄñññ¹ Ý»ñ¹ Ú¹ i¹ »ë¹ Í¹ »í¹ Çó¹ B³ i¹ Ñ¹ »í¹ ³ ñùñçñ¹ »Ý: Úáñ³ ù³ Ý¹
áñññ¹ Í³ ñ¹ áñ¹ ³ e¹ ð³ ¹ç¹ ³ ñ³ Ý¹ áñç¹ Çñ¹ »ë¹ »÷¹ Í³ Ý¹ Ñ³ i¹ ù³ Íáññ¹
áÄú-Ý»ñç¹ i¹ »ñ¹ »µ¹ »ñ¹ Ú³ ÉÑ³ Õáñ¹ »ñ¹ »ñññññ¹ Ý»ñç¹ Ú³ »çÝ¹ (23):

àðýáéñ· ç³ ûç .. i»ýé³ ý»ñ· »i çi³ ûç s² êàòüæ; ñ³ û³ -
 i³ ý i»ýí ñáýá ½³ íç³ ðe³ i³ ýù i³ i³ ñ»é âáú-ý»ñç ý»-
 ýáù»ýç³ ñù³ i³ ý»ñç áóðæðý³ eçñù³ ý ýá³ i³ iáí: ² n¹ ðaðñù-
 ý»ñá óáðð i¹ óçý, áñ eï³ í³ ù»ý³ ñy³ . áðý³ à³ ù³ ý³ iý»ñçó,
 ù.ä.³ . V-IV ñ³ ½³ ñ³ ùû³ iý»ñçó, ý»ýáù»ýá · i³ ýí»é i³ ñiñ³ óç-
 ý»ñç áðð³ ¹ñáðû³ ý i»ýí ñáýáð: ² û³ û³ eçý³ ý i³ iý³ ðað³ ¶ »ø³ -
 ù³ .. ¼³ ý. »½ñç ðééý³ ðôð³ ý»ñç à³ ðe³ à³ i³ i»ñý»ñá: ² ûáð-
 ñ»i³, ñý³ . áðý³ àáðáñ i³ i³ ý eï³ oí³ . áñÍáðû³ ý áðð³ ¹çñ

1»Yí na Yao¹ n² n³ EY⁴ n⁵ U⁶ o⁷ i⁸ T⁹ ſoao¹⁰ U¹¹ i¹² Ç¹³ Uççaoai:
 2 Ü¹⁴ à¹⁵ áñ â Äú-Ý¹⁶ ñ Ç¹⁷ ý¹⁸ YáÙ¹⁹ YÁ Çñ U²⁰ eëCÝ ½ ³ óÝ²¹ È²² ï²³ í²⁴ È²⁵
 Ù²⁶ ñ²⁷ i²⁸ á ñ ã²⁹ Í³⁰ Ý³¹ á Í³² ï³³ Ù³⁴ á Õ³⁵ ÁY³⁶ ò³⁷ ñ³⁸ ï³⁹ Ù⁴⁰ g⁴¹

² ŸÑñ³ Å·ßi ; ÿ³ .. ŸB·É áñ ÑÇÝ ÅáÓái áõñ¹Ý»ñç Ùáii ñ³ Ÿ1ç-
åáðU »Ý³ ÝN³ i³ i³ Íçán»Ý µ³ ñOñ · Çi »ÍçùÝ»ñ i³ »ÖÝáÍä. Ç³ Úç
µÝ³. 3 i³ éáðU: ² Úçà»ë, Ù»ñ¹³ ñ³ èI½çÝ »ñU³ Ý³ óç ÑÝ³. »i³
øÙäÝç. Á³ Õ¹³ 1ç Ùáii³ ï³ Úç µñäññÝ»ñçó Ù»ÍäðU ñ³ Ú³ µ-
ñ»É³ é³ ñ³ Úç ÙÝ³ óáñ¹Ý»ñ, áñáÝù Ý³ 3 Ýi³ Ý»É³ ; ßE·Íi³ ñ³-
i³ Ý Ù³ ñi³ Íáó: ² ï³ Íç áðB³ Ù»ñçíÜ³ Ý ÑÝ³. Çi³ ï³ Ý³ ñB³ i³-
ÉáðUµÁ 1ç. ñçéç³ ÷çÝ, è»É·Íç³ 3 Ýi³ Çi³ ï³ Ú³ ðáðU · i³ »É³
ÝÙ³ Ý Úç µ³ Ý: Ø³ èÝ³. »i³ Ý»ñÁ ï³ ñÍçù ñ³ Ú³ Ý»óçÝ, áñ ðáðU-
ñ³ ï³ Ý aëÍ»ñçäÝ»ñÁ · Çi³ »çÝ ßE·Íi³ ñ³ ÍçÜ³ èçÝ: ³ óç³ Û,
x³ åáÝ³ ï³ Ý ï³ Ù³ Íáñ³ ï³ ðáðU ï³ Ý. Ý»óí³ Í ; §Ø»Í¹ áô-
113 Úç³ 13,5Ù µ³ ñOñäÅÜ³ Ùµ³ ñO³ ÝÁ, áñÁ ÕáðH³ Í ; XII¹³ ñáðU
ÛäÅ³ é³ ÝÓçÝ Ü³ è»ñçó: È³ i³ »ñ³ áðU »Ý Ü³ è»ñÝ Çñ³ ñ Úç³ óÝáÔ
»é³ ï³ ï³ Ü³ Ý ï³ ñ³ Íáñ: ³ Û³ Ùçä» Ý³ ñ³ ï³ ñ³ ï³ »é³ Í-

óáðUÁ XII 1³ ñáðU: 2 Í YN³ Ú i, áñ NÇY ÁáðAí ácñ¹ Y»ñÁ ájçY I³ -
ñáð Á à³ i³ Ñ³ µ³ ñ Ié³ Ñ»É³ Ú áCëC i »ÉYáñ. Ç³: 2 ÝRáði ,
3 Ú µáññ Ááà»i ù i ÁYI³ ÍÉ áñà»e µ³ ñOñ ½³ ñ. 3 ð³ Í³ Úññáñ-
ñ³ I³ ÛçY ù³ Ø³ û³ Iññáðñ Ú³ Y³ ßE³ i³ Ý: 2 ßE³ i »É »Ý »ñ-
Iñ³ ÛçY i³ ñà»i Ý»ñÁ: Ð³ i³ Ý³ µ³ ñ, ÉáéùÁ · ÝáðU i Íñ Ù³ i -
ä»Í Ó' áí · Çi »ÍññY»ñC ÷ áE³ ÝóÙ³ Y Ù³ eçY:

„ÓÁ” 3 ÝÓÛÍÍ 3 Ú 3 ÝÁÛÍÍ 3 É „ÓÍÍ 3 Í 3 ÚÍY” „ñ” ÁdÁ ÚÝ-
Ý 3 ñÍ” Ýú 3 É 3 ÝÓCY, 3 Á 3 Ú „Í Á 3 ÷ 3 ½ ÝÓádÚÝ” ñáí 1 ñ 3 Ýú Í 3 -
ñ” ÍÍ 3 µ 3 ó 3 Í ñ” É 1 / Á ÓÍ ” „ñ” ñ 3 ÚÍY Á 3 Í × 3 É Ý” ñáí ÁÍ „Í Ád ½” Á 3 -
Í 3 Ñ 3 Í 3 ÝÁÛÍÍ Ý Í 3 ññáí 3

ê³ İ³ Ü³, Ç ÜÇ N³ İ³ Ü³ İ, 1 n³ Yü i³ s³ İçë »Ý Yán áñ³ İ, ³ Ü-
ç YüÝ ³ ÜÜáññ³ İ³ ÜÇÝ ü³ Õ³ ü³ İñÁáðÜ³Ý^a »n³ İ n³ óÇÝ»ñÇ YY³ i -
Ü³ Üp i³ i³ ní áó ÜÜ³ İ³ Ü³ Y¹ Çi³ ní ÁáðÜ³Ý»ñÇ Ü³ e³ ÇÝ NÇ ááÁ»Ý Á:

óí ³Ùéà»é, ³ÝòÙ³Ù ³e³ i ˙ . ³Óí ÝçùÙ»ñáí, áñáÙµ³-
ó³ i ñíáðÙ »Ý ³ÙÙaÙñ³ i³ ÙçÝÝ»ñç Ùç³ i " µÝ³ i³ Ý à³ i x³-
éáí i³ Ù û. ÝáðÙ³Ù:

Ð³ Ú³ óu Ý¹ »Íáí³ Ý¹₃ ð³ i ñ»Í¹ »ñ..áðAÁY»ñç maðAñ µÝ³. 3 -
í³ éY»ñçÝ, I³ ñ»Í¹ ð³ i Ý¹ »É¹ »ñIáð³ é³ ÝÓÝ³ Ñ³ i ÍáðAñð³: Ü³ È,
³ Ú¹ . Çi »ÍçùÝ»ñA xçßi »Ý, ÈáññÝ »Ý Ý¹ ñ³ Ýóçò Ùç ù³ Ýçëç Èá-
ññáðAñð³ Á »ñ³ ½³ ÝóáðJ¹ ð³ XX¹ ñC¹ . Çi áðAÚ³ Ý Ü³ I³ ñ¹ ÍÁ»³
÷ áE³ Ýóí³ Í »Ý »ñIñ³ óçÝ»ñçÝ á³ i ñ³ eëí Ó»áí: °ñIññañ¹,
¹ ñ³ Ýù¹ »ñ³ µ»ññáðJ¹ »Ý Ü³ ñ¹ I³ Úç¹ . áññáð³ »áðAÚ³ Ý Úç³ Ú³ Ú³
µÝ³. 3 i³ éY»ñçÝ, áññáñù ã»Ý I³ ñññ¹ Ý³ è³ »ñ»É¹ ïAññ³. Çi áðA-
ññáð³, ³ eëí Õ³ µ³ ßEáðAñð³, x³ ññ³ ñ³ à³ i áðAñð³ ° ³ Úç³
° Í»Íáí¹ ñ³ Ýçò, I³ ñ»Í¹ ð³ i »ÝA³ 1ñ»É¹ áñ µ³ ñññ¹ ½³ ñ. 3 ò³ Í
³ Ùñáññ³ I³ Úç¹ ù³ Õ³ ñ³ IññáðAñð³ Á, Çñ³ I³ Ý³ óY»Íáí i Ç»½³-
ñ³ I³ Ý i³ ñ³ ÍáðAÚ³ Ý áE³ Ý³ ð³ + Ñ»ñ¹ i³ ½³ ií áðAñð³ Ý»ñ, Ñ³ Ú¹ -
3 Ý³ µ»ñ»É¹ ð³ i »ññçÝçë Ü³ i Ùç Ùµ Ñ³ eëí³ i »É¹ Ç-
í³ ñññáðUÝ»ñ, áññáñù ß³ ñññáð³ IññáðJ¹ »Ý Ý³ ° Ü»ñ ûññ»ññáðJ¹ Ü 7x

âÂú-Ü°ðÆ àôêàôØÜ² êÆðàôÂÜ² Ü ì ð² ¶ÆðÀ

² Ú ŅáðB³ · ūáðU, áñÁ Ņ»í ³ . ³ ūáðU eí ³ ó³ í ŠDÇHÉ ŸùáÃÃ»ñC
ÐáðB³ · Çñ| ³ Ÿí³ ŸáðUÁ, Éáëi áí³ ŸáðU jñ áâU-ç± ³ ŸÓY³ Í³ ½
Ùç, Éáñi ³ ÍÜ³ Ý [÷]³ eí Á, ³ Ù»ç á³ ūáðU³ ŸíáðU jçÝ Ÿ³ ..
Ñ³ Ú³ éáí i »Ó» ŸíáðU³ Ÿ»ñC Ÿ³ í Ç µ» ŸáñÝ»ñC, ³ ŸÓY³ Í³ ¼Uç
¼Añi ³ Í ³ Ÿí³ ŸY»ñC ¼AÝ³ Ý, ÇÝää»ë Ÿ³ .. ³ Ÿíáññ³ Ÿí³ ŸçÝÝ»-
ñC ¼ñ»ñC í »ñI³ ŸY³ Ý [÷]³ áñÓ»ñC ³ ñ¹ ūáðU³ Ÿ»ñC Ú³ eçÝ... ŠDCE
É ŸùáÃÃ»ñC ÐáðB³ · ūáðU| ÑCB³ i ³ ŸíáðU jñ Ÿ³ .. ³ ŸY Ú³ eçÝ, áñ
1947 Áí³ Í³ Ÿçó ² ØÜ-Á ³ Ÿí Çíáñ»Ý Í³ i ³ ūáðU j Ÿáñ i Çäç
Äéääð i » ËÝää. Ç³ Ç. Çi ³ Ñ»i ³ ¼ai ³ Í³ Ÿ [÷]³ áñÓ³ ŸáÝeí -
ñáðU i áñ³ Í³ Ÿ ³ ŸE³ i ³ ŸùÝ»ñC

² Ú¹ ½» ĪáððC muái³ Ý¹³ īáðA ïððÝÁ Èçëi .³ Õi ÝC ðñ:

Đ³ Ū́ ÝČ ; áñ ūñ³ ī íáðÅÙ³ Ȳ 3 ½³ ī áðÅÙ³ Ȳ Ù³ èçȲ úñ»Ýùç N̄³ -
 Ù³ ð³ Ū́ áã Ùç Ī³ é³ ī³ ūñ³ Ī³ Ȳ Ī³ ¼J³ Ī»ñááðÅòř Çñ³ íáðÅù
 ááðȲ . ³ Œī Ȳ 1³ nñÓ»ÍáÅú-Ȳ»ñç Ù³ èçȲ ȲlåðÅ»ñA: ² Û́ Ā Ù³ Ȳ
 ³ ūñ³ Ī³ Ī jñ áã Ùç³ Ū́ ² ØÜ-áðÙ, ³ Ÿl³ Ȳ³ .. Ȳ³ ÈĪçȲ ÈéðØ-áðÙ:
 P³ ī . Çī Ȳ³ Ī³ ȲȲ»ñ, ÇȲaá»ë ūñçȲ³ Ī, ². ä. Ī³ ½³ Ȳo³ Á, ü.
 ¼ç. »ÍÁ .. ³ ūñ, Ù»Í áðÅ»ñ Ȳçñ³ m»ñóçȲ áÅú-Ȳ»ñç ȳÝùç Ȳ
 áæéáðȲ³ èçñ³ ȲA: Ī nñááðÅÙ³ Ùp̄ ³ eë 0³ . »ī, Ø² È-ç 1³ è³ Èáé
 ü. ¼ç. »ÍÁ .. B³ nñáð³ IáðÙ jñ N̄»ī ³ ½ī ááðÅòřȲ»ñA ÙçȲ³ Çñ
 ĪÙ³ Ȳùç 1»ñçCÝùñ»ñA, ³ Ú̄ . áñÍçȲ Ȳçñ»o 10 Ó»é³ . Çñ . ūñ»ñ,
 N̄»ī ³ ½ī »ó áÅú-Ȳ»ñç 1³ ūñççùȲ»ñç ī »Û»ñA: Üñ³ Ȳ³ È³ ð³ é-
 ȲáðÅÙ³ Ùp̄ 1976 Áí³ Ī³ Ȳç Nñáíí»Ùp̄»ñçȲ eë »Ólí»ó áÅú-Ȳ»ñç
 N̄çùȲ³ N̄³ nñóç . Iáí ¶ç ī ³ »ÈȲç³ Ī³ Ȳ ÈáñNñáñ¹: è³ Ī³ Ū́ ü.
 ¼ç. »Íç ÈéÙp̄ . Çī Ȳ³ Ī³ ȲȲ»ñçȲ N̄³ ūñ³ ūñ»óçȲ ī . »ī Ȳ»ñ, Çeë
 ÈéðØ ¶² ÁY¹N̄³ Yáññ yçç³ ūç .. ³ eë 0³ . Çī áðÅÙ³ Ȳ µ³ Á³ Ȳ-
 ÙáðÅùÁ áñáB»ó §¹³ ī ³ à³ ūñ »É³ Ȳñ»A»Ā È³ m»µ³ ūñáðÅÙ³ Ȳ
 µȲáðÅ Iñáð³ Ȳ³ éáðÙ èë »Ȳé³ óç³ Ȳ...|:

°í Ùç³ Ū́ 80⁻³ Ī³ Ȳ Áá³ Ī³ ȲȲ»ñç 1»ñçCÝ N̄³ Yí»óçȲ áÅú
 Ȳ»ñç Ā Ù³ Úç 1»ñ³ m»ñÙ³ ÉÙ³ ÙáðÅùÙ »Û³ Ī³ ūñáðÙ è³ ūñ³ Ȳ³ ÷³ -
 IáðÅȲ»ñA, è³ Ī³ ūç Ȳ»ñóç³ Ȳ¹ »é B³ nñáð³ IáðÙ j̄³ ūñ³ ūñ³ Ū́ -
 1»É³ è³ ç³ óȲ»Íáí N̄³ Ī³ è³ Ī³ Ȳ Nñáé³ YúȲ»ñ A»ñA»ñç .. N̄³ Ȳ
 1»èȲ»ñç jç»ñáðÙ, áñÁ È³ Ȳ. ³ ūñáðÙ j̄ áÅú-Ȳ»ñç N̄»ī Ī³ áí³ Ī
 Çñ³ 1³ ūñáðÅòřȲ»ñç ūññ³ Ī Çí . Ȳ³ N̄³ ī Ù³ ȲA:

1975 Áí³ Ī³ Ȳç³ Ī³ ī íáðÅÙ³ Ȳ 3 ½³ ī áðÅÙ³ Ȳ Ù³ èçȲ úñ»Ýùç
 áðÅðáðÙ ÁY¹aðȲ»ÍáðÙ N̄»ī á³ Ù»ñçCÜ³ Ȳ N̄³ è³ ūñ³ Ī³ Ī³ Ȳ áçyáñá-
 . ç³ Ī³ Ȳ Ī³ ¼J³ Ī»ñááðÅòřȲ»ñA ÷ añÓ»óçȲ ÁáðÙ íáðÅòř
 eë ³ Ȳ³ ÈáÅú-Ȳ»ñç 1»ñ³ m»ñÙ³ Éí Dì -ç . ³ Œī Ȳç ȲlåðÅ»ñçȲ Ī³ -
 YáÅ³ Ȳ³ ÙáðÙ Yá³ ī³ Iáí: Ī Dì -Ȳ³ Ú̄ A³ Ù³ Ȳ³ Ī N̄³ Ù³ ð³ Ùí»ó
 N̄³ à³ ūñ³ Ī »ÉȲlåðÅ»ñç ūç³ Ū́ Ùç èá, Çeë ĪȲ³ ó³ IȲ»ñç 1ñ³
 . ³ Œī YçáðÅÙ³ Ȳ IȲçù-Ù³ Ī³ . ūñáðÅòřÁ à³ Nñá³ Yí»ó:

³ ūñ³ eë Çx³ Ȳ ¼Ȳíáñ³ Ī³ ȲȲ»ñA B³ nñáð³ IáðÙ »Ȳ áÅú-
 Ȳ»ñç ȳÝùç Ȳç N̄»ī ³ ½ī ááðÅòřȲ»ñA, ÈȲ³ Ùuáí A³ ūñȲ»Íáí

³ Ú¹ aáÅú-Ȳ»ñç µ³ ūñ¹ è³ ūñ³ íáñáðÅȲ»ñç N̄³ ī áÍ è³ ¼J³ Ī³ Ȳ
 Ȳ³ Ȳ³ IáðÅÙ³ Ȳ à³ ī x³ éáí: È¾áñ ī, áñ SØ³ ç»ëī ÇĪ-12|
 Ȳ³ È³ . ÇÍÁ . ÈE³ íáñáð Å N̄»ī ³ ½ī áñÓ»ñç Ù³ èȲ³ . Çī ³ óáðÅ
 è»ññ iññ»Ȳ Ī³ áí³ Ī jñ ³ Ú̄ ī Çáç Áéñáð Å ī »ÈȲáñá . Ç³ Úç
 . áñÍáðÅ»áðÅÙ³ Ȳ èë ¼áðÅùȲ»ñç N̄»ī ¼

aáÅú-Ȳ»ñç Ȳ³ iñç, ¹ñ³ Yó Áéçäü³ ÚçȲ µYáðÅ³ . ñ»ñç .. Yá³ -
 ī ³ IȲ»ñç Ù³ èçȲ ³ é³ ī »E³ . áðÅÙ N̄³ ūñ³ íáñáðÅòř eë ³ -
 Ȳ³ ÙáðÙ á³ N̄³ YçÁ N̄³ Ȳ. »óñ»ó áñáà»ë ² ØÜ-ç èéúàò -ç SÜB³ Ȳ
 Ȳ³ È³ . ÇÍ N̄³ Ú̄ Yç 1³ nñÓ³ Ī Ȳ³ È³ Ó»éYáðÅÙ³ YÁ, áñç Çñ³ Ī³ -
 Ȳ³ óáðÅ èëéí»ó 1947 Áí³ Ī³ Yç 1»Ií »Ùp̄»ñçȲ: SÜB³ Ȳ, Ȳ³ È³ -
 . ÇÍÁ ī »ñ³ »áEí»ó S¶ñ³ ç | Ȳ³ È³ . Íç1948 Áí³ Ī³ Yç 1»Ií »Ù-
 p̄»ñçȲ, Çeë Ī³ ÙáðÅ»ī .. Çñ³ . áñÍáðÙ jñ SÍ³ ááðÙ . Çñù| Ī³ I-
 Ī³ . ñ³ ÚçȲ³ Yí³ YáðÅáí:

² Ù»ñçCÜ³ Ȳ áçyáñá . Ȳ»ñA ÙçBí jEí³ èë³ IáðÙ jçȲ, áñ èéúàòç SÜB³ Ȳ, S¶ñ³ ç |, SÍ³ ááðÙ . Çñù| N̄»ī ³ ½ī ³ Ī³ Ȳ Ȳ³ È³ -
 . Ī»ñA áá³ ÚçYçá»Ȳ, »Ā áá áÅú-Ȳ»ñç ȳÝùç Ȳç µ³ ¼J³ IáðÅÙ³ Ȳ³ èçñ³ Ù³ µ»ñÙ³ Ē . »ñ. ³ Œī Yç Ȳ³ È³ . Ç NçÙ-
 Ȳ³ Ī³ Ȳ ÷³ Ā »Áç S³ m̄³ ùçȲ óáð³ ¹ñ³ YúÁ¹:

aáÅú-Ȳ»ñç Ù³ èçȲ N̄³ Ùáñ¹³ . ūñáðÅòřȲ»ñç Ráñic . ³ Œī Yç-
 áðÅÙ³ Ȳ Ī³ IíáðÅȲ³ Ùù³ Ȳ Èçëī jñ, áñ Ù³ ÙáðÅÙ³ é³ YóçȲ³ B̄
 È³ ī áñȲ»ñ, áñáYù ÷ áñÓáðÙ jçȲ Çù³ Ȳ³ È Á» ÇȲ »Ȳ Ó»éȲ³ ÙáðÙ
 èéúàòȲ³ Ú̄ áðÅðáðÅÙ³ Ùp̄, »ñp̄»ÙȲ eë ³ ūñáðÙ jçȲ³ Ùáçéë
 N̄³ Ī³ ūñ³ Ī, ³ èë, ÷ áñÓáðÙ jçȲ áñç Cö» ī 1Ù³ É Çù³ Ȳ³ È²
 ØÜ-ç Ùçáð³ ÚçȲ ¼Ȳ³ YáðÅáðÙ . ī Yíáð Ç»ñ³ Ùçáð³ ÚçȲ
 Íçóù»ñç ù³ YùIáðÅÙ³ Ȳ Ù³ èçȲ ¼

² Ù»ñçCÜ³ Ȳ³ èë 0³ . »ī Ȳ»ñA . »ñ³ 1³ èáðÙ jçȲ³ ùçȲ³ ūñ³ Ū́ -
 ī È ī 1Ù³ É NçÙȲ³ N̄³ nñóç ī »ñ³ µ»ñÙ³ È ī È³ Ȳ³ Iáí È³ ūñ³ È³
 N̄³ Ùp̄³ Á»éù µ»ñ»ÍáðÙ:

SÍ³ ááðÙ . Çñù| Ȳ³ È³ . Íç ³ èë 0³ . Çī ³ Ī³ Ȳ ÈáñNñ¹³ .
 ī áô D³ Ū́»ÍÁ ² ØÜ-ç Õ»Ī³ 1³ ūñáðÅÙ³ YÁ Ȳ»ñ³ Ù³ óñ³ Ī Çñ N̄³ B̄
 ī 1³ ÙáðÅÙ³ Ȳ Ù»ç . ūñáðÙ jñ. SØç Íñ³ . ñ³ ÚçȲ Èáñ³ . Çñ ³ ½³ ÚçȲ

Ù³ Ùáððù ³ ÙÙ á· áí, áñ §³ eï Ø³ . »ï Á i »ë»É ï ÄæaaØ ³ ÷ eï |,
µ³ i³ Ì³ Ý ï ñ, áñà»ë!¢ È³ Èi i»ñ ³ Ù ³ eï Ø³ . »ï Ç Ñ»ØçÝ³ -
ÍæððÙÁ Ýñ³ · áñÍÁÝ»ñÝ»ñÇ ßñç³ Ýáðù... |:

² ØÜ-Ç è Ùàô-Ý, Í Ðì -Ý ÙçÝá³ ³ ÙÙ ïÉB³ ñäöÝ³ ÍáðÙ »Ý Íéäó-
ÄÙB³ Ý Ù³ i Ý»É Í³ ÍÍ³ Ë Ù³ à³ ì³ ì³ Ý³ óÝ»ÉäÅú-Ý»ñÇ
Ù³ èçÝ i »Ø»ÍäöÙäöÝ»ñÁM³

ì »ñççÝ Á³ Ù³ Ý³ İÝ»ñë Ä»ñÄ»ñç .. Ñ³ Ý¹»ëÝ»ñç çç»ñáðÙ »ñ-
..³ ó ³ Ù»ñçİ Ü³ Ý Ñ»í ³ ½äi Ö è»Ý»ç i ³ ñ³ Í³ Í ³ Ü Íñ³ i íáðÄ-
ÜÝÁ, áñÄ Ñ³ eï ³ i áðÙ ïñ, Ä» S² áááÍÝ; i Ç»¹/₂»ñ³ Ý³ i »ñç ¹»áç
ÈáœçÝ İ³ i ³ ñ³ Í ÈéçänÝ»ñç Ü² ê² -ç ³ Üþáðç Íñ³ . ÇñÁ áã ³ Ü
ÇÝä, »Ä» áåt È³ ñ¹³ ÈáðüñöÝ:

Ä³ Ü³ Ý³ İÝ³ Ü³ Ý ÇÝ³ Çñ³ »ÓÁ¹ ÝÇ², „ÙÇ¹ · áóó», Ü² ê² -Ý¹ »ñçÇí¹ »ñçá³ Óí³ Ý³ ½»ñÍÇ³ Ü³ ÷³ eï³ »ñÁ¹, áñáÝù¹, Çñáù¹, Í³ ñáÖ¹ ;ÇÝ³ »ÓÇ¹ áóó»Ý³ ÉÝ² 2x

âÁú-ÜºðÀº ì è²¼ø² Í²Üú'ÜºÍíÜºðÀ

²ÙµÁ₃ ³Æ₃ ñNáðU Ýáñ é₃ ¼U₃ Í₃ Ý i »ËY₃ Ú₃ µáññ
÷ áñÓ₃ ñI₃ áðÙY»ñA Í₃ i ³ñí»É»Ý aÁú-Ý»ñC Ù₃ Ýñ₃ ¼Á₃ Ý i»ñ₃ -
ÑeIáðáðU₃ Ý Ý»ñuá: °ñµ Ñ₃ Ú₃ Í₃ áðU ð₃ ÇÝ ÷ áñÓ₃ ñI₃ áðÙY»ñC
Á₃ Ù₃ Ý₃ I₃ Í₃ i ³ñí₃ Í Êñœ₃ ÝI₃ ñY»ñA, i»ñçÇÝ»ñCé Íñ₃
ÑeI₃ Í₃ Íáñ»Ý »ñ³áðU ð₃ ÇÝ aÁú-Ý»ñC ÙÇÝä ³Ú₃ Ý₃ »ë₃ Ý»Í₃
á₃ i I₃ ñY»ñA 23:

² ØÜ-Ç èààõÇ èá½åõ»ÍáðÙ i »Ø³ µ³ ßÈí³ Í 509-ñ¹ éÙµ³ ÜçÝ
ÉáðÙµÁ³ ßÈ³ nÑáðÙ Ùç³ Í Ù³ nñ³ ï³ Ý ÷ áñÓ áðÝ»óáõ ÉÙµ³ ÜçÝ
ÉáðÙµÝ, ñ:

Üß³ Ý³ Iáð¹ ÿ, Ùç³ Ý³ Ù³ Ý³ ñ³ í³ ÿ³ ï³ Ý³ ÿ, áñ ñ»Ýó µ³ ñÓñ
í »ËÝáð. ç³ ï³ Ý³ ï³ ÿ, Çí áðÙñóÝ³ ÿ, âÁú-Ý»ñÇÝ µ»ñ»Ë ÜÙñó
Ø»ùëÇÍá:

Ø³ ÝC áñ âÁú-ç Eáñi ³ IáðúA ³ ÚY³ N³ Y. Y»ñC ³ Y³ à³ i -
³ ÚCÝ BñC³ YÝ»ñáðù, ám 40-3 I³ Y Áí³ I³ YÝ»ñCÝ ² ØÜ-Á I³ i ³.
ñáðù jñ Uçcadí³ ÚCÝ ½ Yùç eëi »ÓIÙ³ Y N»i I³ àí³ I³ é³ i»É
. ³ ÓI ÝC ³ BÆ³ I³ YùY»ñY áð ÷ áñO³ nIáðúY»ñA, " áñi »Ó I³ ÚCÝ

Ù»Í ù³ Ý³ IáðAÙ³ Ùþ é³ ¼J³ I³ Ý ûþÙ³ I³ Ý»ñ, ³ à³ ² ØÜ-ç é³ ¼J-
³ I³ Ý I³ é³ ÞaðAðYÝ»ñÁ I³ ñáð³ ó³ Ý ³ é³ Ýó Ù»Í ³ ÕùáðIç
½³ ÁÃ»ÉAéðAO ³ à³ ñ³ i³ ç ÙY³ óañ¹Ý»ñÁ .. N³ éðÓÝ»É1ñ³ Ýù úN³ -
Þa Ý³ N³ Ý. ç »ÞAÁÝ ù³ ð³ ùçó áã N»éáð i³ »ð³ I³ Ú³ Í è³ Þ-
Ö³ ÁÃ»ñëÁÝ ³ íç³ óçáÝ é³ ¼J³ I³ ð³ Ù³ ÝÁ, áñi »ð ³ Ù Á³ Ù³ Ý³ i³
· i³ ÝíáðÙ ȝñ ² ØÜ-ç èúððç i³ »ÉÝçI³ I³ Ý N»i³ Éáð/ðAÙ³ Ý
Í »Ýi³ ñáÝç ßi³ µµÝ³ I³ ñ³ ÝÁ:

օՅԱնիաԾ μ^3 օ³ ի նածԱնօ³» նԾօ Ս» ԻԱ, Ա» ՉՅաօ 2 ՕՒ-Ա
աՆ³ Մ³ ն³ ն»օ 3 ՍպաԾ 3 ԲԵ³ նՆԾ³ աԱւ-Ծ Էանի 3 ԻՒ³ Յ
Ս³ էԾ³, 3 Ս» Յ³ Մ³ Ն³ ի³ Յ³ Ի³ ՅածԱ³ Սպ³ Մ³ չ, ան ՕԾ³ օՒ³ ԷՒ³ -
Ն³ Յ. Յ» նած³ Ի³ ԱՍ³ Ի» նաի »Է» . ան Ի³ Ի³ Յած³ Ծն³ Ի³ Յ³ օի ած³ չ
. . ն» 3 Օի Յ³ Յ³ Է³ . ցԻ աԱւ-Յ» նԾ Ն³ Ի³ . ն³ ի³ օԿաՅ ի » Է-
Յակ. Հ³ ՈԿ³ ի Ծն³ ա» ի » Խօ Յա³ ի³ լաի: 2 Ս Յ³ Է³ . Ի³ ՆԾ³ Յ³ -
Ի³ Յ ԷՅ³ ԿՆԱ ա» ի ս 1³ եՅ³ ն աԱւ-Յ» նԾ ի ՉաԾ 3 Ս» նԾ³ Ի³ Յ³
3 ա³ ն³ ի Յ» նԾ էի » ՕԻ ած³ Ա:

ÊÇëi Ñ³ i Ì³ Ýß³ Ì³ Ý , áñ ²ØÜ-ç è úàöÝ ³ ÙáÇëç . ç-
í ³ Ì³ ÝÑ» i ³ ¼áí áðÜáðÝ» ñ èÜé» ìðò ìáðñ ÷ áñÓ» ñÁ, áñáÝù Ì³ -
ñáð ðÝ i ³ È¹çí ³ ñíáð áÁú-Ý» ñç Ì³ ñí áñá. áðÜ à ³ ñ³ Ù» i -
ñ» ñC . Ý³ Ñ³ i ³ Ì³ Ýá ½

Đúà-Ç NORAO Ñâœçë³ Ù»ñÇÌ Ü³ Ý Ñ³ Ù³ Ì³ ñ· Á, áñÁ Ñ³ . -
ó³ Í ; ÇÝyñ³ Ì³ ñÙÇñ ë· ÝéáñÝ»ñáí .. ÑéäáñðÜ³ Ý ³ ñµ³ ÝÜ³ Ì³ -
ÙÇÝ Ñ³ Ù³ Ì³ ñ· »ñáí, ³ Ù»Ý ûñ · ñ³ ÝóáðÙ ; 5-Çó ÙÇÝá· 900 âÁú-
Ý»ñ: ÉáëüÁ · ÝáðÙ ; Ñ»Ýó âÁú-Ý»ñç Ù³ eçÝ, û³ Ýç áñ Ýß³ Ý³ Ì»-
í »ñç ÙÝ³ ó³ Í µáññ ì· »ë³ ÌÝ»ñÁ, ÇÝäáçéçÝ »Ý, ûñçÝ³ ì,
³ eáðäáÝ»ñÁ, ³ ñµ³ ÝÜ³ ÌÝ»ñç .. ì ³ ÝáÖ ÑñÁçéÝ»ñç ì ³ ññ»ñÁ, ; É
»Ýù ÉáëáðÙ ÇÝùÝ³ ÄçéÝ»ñç .. ³ Úç Ù³ eçÝ, Ñâœ³ ïçáñ»Ý ¹³ e³ -
Ì³ ñ· ïáðÙ »Ý: âÝ³ Ü³ Í âÁú-Ý»ñç áñéÜ³ Ý Ù³ eçÝ »Ó³ Í Ññ³ -
Ù³ ÝÝ»ñçÝ, ³ Ù»ñÇÌ Ü³ Ý ¼çÝ ³ Í áðÀ»ñÁ ç 1ç×³ Ìç »Ó³ Ý Ì³ Ý-
»Éäö ³ Ûáññ ³ Ì³ ÚçÝ ÄéäñÖ ³ à ³ ñ³ ì· Ý»ñç ¼³ Ý. ¹³ Í³ ÚçÝ Ñ»-
í ³ Éáð/Ñ»í ³ ¼ai ³ Ì³ Ý ÄéçäñÝ»ñÁ ¹»áç é³ ¼Ü³ ¹³ ñ³ Ì³ Ý³ -
ÑñÁçéÝ»ñç Ñâœçë³ ÚçÝ · áï ç, ¹ñ³ Ýó Ì³ é³ ¹³ ñ³ Ù³ Ý ¹³ Ñ³ -
Ý³ ÌÝ»ñ .. Ùççáð/³ ÚçÝ Ù³ ññ ³ . ÙççÝ»ñç à ³ Ñ»ëi ³ ñ³ ÝÝ»ñ:

1976 ÁÍ³ Í³ ÝÇ »ñ»ù³ Ùéí³ ÁÝÃ³ óúáðÙ áÁú-Ý»ñÁ ÷áùñ
µ³ ñÓñáðÙ³ Ý 1ñ³ á³ ñ» ÍáðÙ³ ï³ ÝáðÙ³ »ñµ³ ÙÝ ï³ Ë-
íáðÙ ÑñÁçéÝ»ñÇ Ù» ÍÝ³ ñÍ³ ÛçÝ¹ çñù»ñÇ, Í³ áÇ³ Í³ é³ í³ ñÙ³ Ý
Í»í»ñÇ, Ùççáð³ ÛçÝ³ Ù³ ñí³ . ËçÍÝ»ñÇ á³ Ñ»ëí³ ñ³ ÝÝ»ñÇ
íñ³: áå Ùç³ Í»ñá ÑÝ³ ñ³ íáñ áðñ Ñ»é³ óÝ»É¹ ñ³ Ýó, ù³ Ýç áñ³ Ù
Á³ Ù³ Ý³ Í³ Í³ Í³ Í³ Ý³ ñ³ ï³ »Ù»É³ Ù³ ûðÙ³ Í³ Ý»ñÇ éáíá-
ñ³ Í³ Ý³ Ù³ ñí³ Í³ Ý³ á³ í³ ëí³ áðÙ³ ï³ Á

äñáy»ëeán . . Ø³ Í- , áY³ ÉÁ ² ØÜ-ç 90-ñ¹ · áðU³ nÜ³ Y Í áY- .
ñ»ëç Ü»ñI³ Ü³ óaðoçäY»ñç à³ Ê³ i ç ¶çí aðÜ³ Y „ ³ eï 0³ . Y³ .
óaðÜ³ Y · Íaí Íaùçí »ç 1968 Áí³ I³ Yç Ñaðçéç 29-çY I³ Ü³ 0³ Í
Yçéi aðU I³ n¹³ 0³ I ½»ÍaðÜ³ Y Ù»ç ³ eáðU ;ñ . S...âAú-Ý»ñY,
³ YI³ eï³ Í, çYá áñ ³ e³ YÓY³ N³ i aðI µ³ nØñ I³ i ³ n»EððÜ³ Y
áã . ³ Õi Yç ÷áñOY³ I³ Y ³ á³ n³ i Y»ñ »Y... àã Ùç à»i aððÜ³
°nIññáñ! N³ Ü³ EÜ³ nñ³ ÜçY á³ i »n³ ¼çó ¹áñé ãç »I»Eçñ i n³ -
Ü³ ¹ñáðÜ³ Y i ³ Í aðI»Y³ Éáí ³ Ü . ³ Õi Yç i »EYáñ. ç³ Y, áñç
ÑçÜ³ Y 1ñ³ I³ n»Íç IÍçY»ñ eï »Õi»E YU³ Y i çáç ³ á³ n³ i -
Y»ñ..., û¹³ aðI»ñçó „ áã Ù»ÍA ãç »n³ ½»E³ Üáçéç µ³ Y»ñç Ü³ eçY,
áñáYóáí ³ Ú ûmÙ»Íi Y»ñA ¼µ³ Õi aðU »Y µ³ ¼Ü³ Aðçí ³ Y. ³ Ù... |:

âÂú-Ý»ñç ÑéïáðâðÛÙß Y i ³ Í »Y · i ÝíâðÛ áâ ÙÇ³ Úe³ ïùj³ -
Í³ Y ûþÛ Íi Y»ñÁ: Sæ»ÙÇÝÇ| " S² áâðâÝ| i Ç»¹/₂»ñ³ Ý³ i»ñç · ñ»-
Ã» þáðñ ÁéçãñÝ»ñÁ Ñ»éíÇó " Ùáí ÇÍÇó 1»ñ³ ÑéïáðÛ çÇÝ âÂú-
Ý»ñÁ: Sæ»ÙÇÝÇ-4,-ç³ eë Õ³ · Y³ óY»ñ üñ»ÝÍ ' »ñÙ³ YÁ " æ»Ùë
Èáí»È 1965 yí³ Í³ YÇ 1»Íi »Ùþ»ñç 4-çÝ Çñ»ÝóÇó 800Ù Ñ»e³ -
íâñáðÛÙß Y íñ³ YÍ³ i »óçÝ »ñïáð âÂú-Ý»ñ " ³ ñ»óçÝ
ûþÛ Íi Y»ñç Ñç³ Y³ Ïç ïðœ³ YÍ³ »ñY»ñ: , ñ³ Yù »ñ»áðÛ çÇÝ áñâ»ë
Ý»ñù " áðÛ i »õ³ Í³ û³ I ß³ ñâðçã» ÛçÝ e³ ñùáí eëYÍ»ñ:

§º ÝÁ³ 1 ñí áðÙ { Ý³ ..,.. ñáðÙ { Ø. P³ Á» ÚÝÁ, Á» §² ááÍÝ-
13 | -Á, áñÇÝ ãÑ³ çáÓÍ »ó 1³ ÙñÁçù Í³ i³ ñ» ÚÈáæéÝÇ íñ³, Çñ íñ³
ÍñáðÙ { ñí áá Ù» Í Ùçáðí³ ÚçÝ Íçóù³ ññ» eï³ Í³ Y ÚæéÝ³ ß³ ññÁç
Ù» ñíñ³ ß³ ññÁç x eï³ » ÕÍ Ù³ Y Ñ³ Ù³ ñ: 2 Ú Ý³ íç íñ³ i³ » ÕÇ áðÍ»-
ó³ i³ Éáññ¹³ íáñ à³ ÚñáðÍ, áñÁ ááÍá³ óñ»ó ÚéòçíáðÙ . i³ Yíáñ
ÁñÍ³ ÍYáí µ³ ÍñÝY »ñçó Ù» ÍÁ: 2 ñíñáñù¹³ 3 ñ»ó Ý³ íçÝ Ñéíáñ
3 ÷ eï³ Y: 2 Ú à³ ÚñáðÍÁ Ýá³ i³ Í áðÍ»ñ Í³ YÉ» ÚÙçáðí³ ÚçÝ
à³ ÚñáðÍáí³ ÚY ÷ áññÓÁ, áñÁ Í³ ññØU { ñí ááÍá³ óÝ» Ú³ ññí³ » ñíññÙ³
ù³ ð³ ù³ ÍññÁðñññY »ñç ÚáæéÝÇ íñ³ i³ » ð³ Í³ Ú³ Í Ñ» Ý³ I»-
i³ » ñÁ | 23¤

Ü³ ËÏÇÝ ÈêÐØ-áðÙ ¼ÇÝ³ è³ ȐâØÝ»ñç Ñ³ Ù³ ñ Ù³ ï Í³ Í ÿñ
Ñ³ i áðÙ Ññ³ Ñ³ Ý³, áñÝ³ ñ³ »ÈáðÙ ÿñ âÂú-Ý»ñç¹ »Ù ½ÝùC ó³ Ý³
Í³ ó³ Í³ i »ë³ ÏÇ³ ï Çé³ ñáðÙÁ³ » âÂú-Ý»ñç¹ ÝÍ³ i³ Ù³ Ù³ áñ³ Çó³
Ñ³ Í³ Ù³ ñ³ áðÙ³ Ý³ Ýó³ õáðÙÁ³: ñ³ à³ i³ x³ éÝ³ Ú³ ì³ Ù³ -
ÃÇí³ Ù³ ñ³ Í³ Ù³ ã³ Ý³ ½áñ³ Ý³ ÿñ³ ï ÇÝ³, áñáÙ³ i³ »Ù³ ÿñ³ ï ÇÝ³ áðÙ³ Ý³ ½¹ à-
ùáðÙ³, »ñ³ Ù³ ñ³ Á³ ái³ Ý³. áðÙ ÿñ³ ï ÿñ³ ï ÆáðÙ³ i³ ï Çé³ È³ âÂú-Ý»ñç³ Ù-
µáðÙ³ i³ Ý³ ÝáðÙ³ Ý³ Ù³ ï³ Ù³ Ù³ Ù³

âÂú-Ü°ðÆ î °êàôÂÚàôÜÀ

ØCÝÁ· ³ ÚÙ ÁÇ · i ÝÍ ³ Í · aÝ» áñáB ã³ ÷ áí µ³ 1³ ñ³ ñ µ³ 0³ -
i ñáðlðöY âÁU-Ý»ñC ý»ÝaÙ»ÝC í»ñ³ µ»ñÛ³ É Í ³ i ³ ñí ³ Í Ñ»
i ³ ½ai aðlðöY»ñA aÙ³ ñaØ³ o³ Y µ³ o³ i ñ»ÉÝáðÝçeI ³ Ú yC

² Ñ³ ÙÇ Ù³ ÝÇ Ì 1 Ú³ É»ñ ý»ÝáÙ»ÝÇ Ñ»í ³ ½ái áõ Ä. Ì ³ ÍÙÛÇ
³ ñÉÇÍÇÓ^a §%Ø x³ é³. ³ ÙÙ³ Ý Ñ»í ³ áí³ Í ³ ýý»Íí Ý»ñ!
Ä»Ù³ Ùá:

1. ÂÉÇÃÍ³ ÚÇÝ µÝÁÔÍ³ . ñ»ñ: âÂú-Ý»ñC É·Çi³ óC³ Ý³ È-í»ÍÍ: ÐéÍ³ Ù³ Í³ Ý³ ñ³ .³ óáôÙÝ»ñ: Þñç³ ï³ ñÓ»ñ áôõÇÖ³ ÝÍ-Ù³ Ý³ ï³ ï: ð³ Ù³ ÚÇÝ³ Í³ ÚÇÝ»ñC µ³ ó³ Í³ ïâôññöí " Èi³ óáôÙ-Ý»ñC ó³ ï³ ï»ñ: âÂú-Ý»ñC ð³ áôõññöí:

2. ØÃÝáññi³ ÚçÝ »ñ^{..}áðÄÝ»ñ: ²Ùà»ñ áÁú-Ý»ñç ßñç³ Í³ Ú
ùáðÙ: ¶ áðí³ íán ïñœ³ áë³ ÍÝ»ñ ¶: áËíáðÙ»Ý³ ñ³.³ óÙ³ Ý-á-
÷ áËáðÙñÝ»ñçÝ N³ Ù³ á³ ì³ èË³ Íx, Í áññ³ óáðçã á³ Ú³.
éáðÙñÝ: ÉáðÙ³ ñÓ³ Íáð ááð»ñ .. sÙÝ³ óáñ¹³ ÚçÝ³ Ùà»ñ|:

3. **âÁú-Ý»ñç i³ Úñçù³ ÚçY Ññ³ à³ ñ³ IÍ»ñ: êáññ Nái »ñ:**
2 Úñí³ I Náñ: 2 IÉ³ ó³ I ûñ. 3 Yç/ÁÍY»ñ:

4. ¾ÆÍÍ ñ³ Í³ Ý ÇÝí »ñý»ñ ÝÓÇ³: Ü»ñùÇÝ ³ ÙÙ³ Ý ß³ ñ-
 ÅÇäÝ»ñ: óáÈ³ È áï »ñÝ»ñ, é³ ¹Çá " Ñ»éáœii ³ i »éáÃÅlAO: ¾ÆÍÍ ñ³ Ý»ñ Ç³ Ú µ³ ßÈÙ³ Ý N³ Ù³ Í³ ñ»ñ:

5. üÇ¼ CáÁ·. Ç³ Í³ Y é»³ ÍóÇ³ Y»ñ: ÅÅ³ óáÖ ³ ÕúáÖ: Ø³ ñÙYÇ i ³ ù³ óáÙ: Í ³ Áí ³ Í ³ N³ ñadÁñáÖ: ³ Á»Íi ñ³ Í ³ Y N³ ñ-í ³ Í: ² ñ³ ÚáÖ: ÐáðÙ»ñ:

² ÚÙ Èáë»Ýù âÂú-Ý»ñC Éäœ³ ñÓ³ ÍÙ³ Ý Ù³ èÇÝ: P³ i Ñ³ -
x³ È Ñ³ Õañ¹áðÙ »Ý âÂú-Ý»ñCÝ Éñç³ ãa³ i áð³ »ñp»ÙÝ ÍC³ I³ -
Ýç µáññ · áðÙ»ñÝ áðÙ»óáð Éäœ³ áë³ ÍÝ»ñC Ì³ Ù³ áðñ³ Ý»ñC
Ù³ èÇÝ: °ñ¹áðÙç i »ë³ Í³ Ý 1»ñkáðíáðÙç Á óáðñ ï³ Íçë, áñ
3 Ù³ ÝÙ³ n»Íç Éäœ³ ñÓ³ ÍáðÙ»ñA Ñ³ i áðÙ »Ý ÙÁYáññi áðÙ³ é-
Í³ 3 /Íçí . 3 ½»ñçÝ«üë»ÝáÝçÝ, 3 ñ· áÝçÝ .. 3 ÙW: 2 ÍÝÑ³ Ú³ , áñ
3 Ù³ . 3 ½»ñçÝ ÙçÝä» Éäœ³ ñÓ³ ÍÙ³ Ý 1ç³ ÍçÝ Ñ³ èóÝ»ÍA · ñ· é-
Ù³ Ý Ñ³ Ù³ ñ³ Ýññ³ Á»ßi ï³ Ùßi³ Í³ Ý ï³ Ý»ñ³ Ù³ i³ Í³ ñ³ ñáðÙ:
ÆeÍ¹ ñ³ Ýçó Ñ³ i³ áðÙ , áñ âÂú-Ý»ñÝ³ ÝÁY¹ Ñ³ i³ Ý»ñ³ Ç³ »Ý
Ù³ i³ Í³ ñ³ ñáðÙ¹ »áç ÙÁYáññi : , Çi³ ñ³ ÍáðÙ»ñC i³ Ù³ ÙW»ñCó
Ñ³ Ú³ Ýç , áñ âÂú-Ý»ñC · áðÙ»ñC³ Ù³ ð³ á ÷ á ð³ ÆáðÙç Á ½æo
· áñ¹ í áðÙ , 3 Ù³ ûñÛ³ ï³ Ý»ñC i³ ñp»ñ Ù³ Ý»ñY»ñC, 3 è³ Ýù, Ù³ Í

3 ñ³ · áðAñðóY Ñ³ 1³ ù»Éñó .. I³ ñáðI³ 3 ñ. »É ÍÙ³ Y Ñ»í : ,³ óáðð
 ï i³ Íçé ê Áñú-Y»ñC B³ ñAçã³ ÚY Ñ³ Ù³ ñ. C áððO³ I³ ì³ áÁ
 x³ e³ . 3 Ú³ ÚY ì³ Ý»ñ. C³ ÚC³ Ý³ ì³ Ú³ Y Ñ»í : ÁéCáñC á³ ì -
 ñ³ e³ 1³ Íçé, áñA ½³ Íç a³ ÷ áí ï³ Ý»ñ. C³ ï³ Éñðù, ³ é³ c³ Yáðù »Y
 i³ ñ³ · áðñY Éñðë³ áe³ ÍY»ñ^a I³ ááðñ¹ , Y³ ñYç³ · áðñY, I³ ái³ -
 I³ Y³ a³ 1³ ñC³ á³ e, E³ óáðòCá »x³ Ù³ I³ »ñI³ Y³ · áðñY »ñ³ Y. áí:

² ÚeÁçéáí, áÁú-Ý»ñY ³ ñi³ ¹ñáðU »Y ß³ i μ³ ñOñ N³ x³-
E³ Í³ YáðñU³ Y ^{x3} é³. ³ Ù³ ÛçY ï³ Y»ñ. Ç³ Y³ Ù áçéç »1/ñ³ Í³-
óáðñU³ Í³ ñi³ Íç ï³ Y»É · áðY³ íáñ Íñœ³ áë³ ÍY»ñç »ñ'áðñçó,
áÉ ¹ Ù³ Ùç³ é³ ç³ óáðñçó " ³ ÚeµYáðñ³ . ñi³ ñçó¤

² Ú ×³ é³.³ ÚáðÚÝ ³ á³ ÑáíáðÙ { ÚÁÝáÍñí Ç Ñ»é³ óáðÚÁ
âÁú-Ý»ñÇ ×³ Ý³ á³ ñÑçó, ÷áÈ· ãñÍ³ ÍoáðÙ { · ñ³ í Çí ³ óÇ³ Ú
Ñ»í " ×ÝðáðÙ ³ ÚÝ, Ýí ³ ½»ÓyáðÙ âÁú-Ý»ñÇ ¹ ß³ ÍÁ: ì »ñçÇÝé
Ñ³ éóÝ»Íáí Ýí ³ ½³ · áðÛÇ, âÁú-Ý»ñÁ, · ãñÍ³ 1ñ»Íáí ß³ i ÷áùñ
ç³ Ýù»ñ, Í³ ñáð »Ý ³ ÍÝÁ³ ñÁáñ»Ý Ù»Í ³ ñ³ · áðÛáðÛ Ñ³ í ³ ù»É
ÁÝ¹ áñáðÙ ó³ ÝÍ³ ó³ Í áðÛáðÛ Ú³ ÙþÛ4:

Æ:ÝÁ Ó'ái ; Çñ³ Í³ Ý³ óíáðÙ áÁú-Ý»ñç i »Ó³ ß³ ñÁÁ oñiñç
ÙÁYáññi áðÙ " ÇÝä± Ñ³ Þí ÇÝ ; eii »ÓÍ íáðÙ Ñ³ Í³ . ñ³ íçí ³ óçáÝ
;ý»Íi Á : Áeii »ñ"áðÁÇÝ, i 1Ù³ Eí Çáç ³ à³ ñ³ i Ý»ñç · ãñláðÙ»
áðÙÛ³ Y µáññ I³ ñ"áñ ÑçÙÝ³ Ñ³ ñó»ñÁ I³ ái³ Í »Ý Ù³ . Ýçé³ -
I³ ÝáðÙÛ³ Y Ñ»i : Ø»Ý/»Eí µ³ 1³ Í³ Ý³ ã³ ÷ Ù³ Ýñ³ Ù³ eÝ ½³ ñ·³ ó-
ñ»É ; Ù³ . Ýçé³ Í³ Y 1³ Þí áðÙ Íçóù³ íáñi³ Í Ù³ eÝçÍÝ»ñç ß³ ñÁ-
Ù³ Y i »éáðÙÛ³ Á, Ñ³ i I³ à³ e ÁÝ¹. Í»ñáí, áñ ßÙ³ . Ýçé³ Í³ Y 1³ ß
i ÁSé»Eí»ñ ; , áñáÝóáí à³ ñáñ³ Ó' ß³ ñÁíáðÙ »Ý ; Eí Íi ñáÝÝ»ñÁ :

Ø³ · ÝÇë³ Í³ Ý áð³ · Í»ñÁ µ”»é³ ÚçÝ ÇáÝáññí Ç ßñç³ ÝáðÙ
 áðÝ·Ý Ø³ · ³ ñ³ ÷ áéë Û³³ ëà»ñ¤ ³ é³ ç³ óÝ»ñò Ùçí áðÙ: ² ÚÝ
 ³ ßé³ i áðÙ ; añà»ë Ùç ñeI³ Úþ I³ Ý ÷ áþ»ÍÍçä sò³ · ³ ñ³ ÷ áéç
 Í³ ðñÁ oññç Ùáï ³ é³ ç³ óÝáðÙ ; , - ÝßáðÙ ; Ø»Ý½»ñA, - »ñí³ ñ
 Ý»õ Ëáðñáí³ ï, Ùáï ³ íáñ³ á»ë Ú³ · Ýçë³ Í³ Ý É³ ÚáðñÚ³ Ý
 ¼æo ³ ñ»é³ Í³ Ýç »ñí³ Úùáí... oñµ ßçí³ ó³ Í çñ³ ÍÝç ³ ÙáÁ Y
 áðñú-Ýñ ³ ëýáðÙ ; oññçñ, 1»ñççÝçë Ú³ · Ýçë³ Í³ Ý ¹³ ßí Á
 Èi ³ óÝáðÙ ; . ³ ¼A, ³ ë»ë, Ý»ñë Ó. »ñí ³ Ú ³ Ó³ · ³ ñ³ ÷ áéç Ú»ç,
 Ú³ · Ýçë³ Í³ Ý É³ ÚáðñÚ³ Ý ¼æo ³ ñ»é³ Í³ Ýç»ñC »ñí³ Úùáí :;

âÂú-àÉ¹ ïÂáç¹Ý»ñç B³ ñÂáðU Á oñïñç Ù³ . Ýçë³ Í³ Ý Sé»Íe»-
ñáí | " Ááð¹Ý»Í»ñáí, Ñ³ i³ Ý³ µ³ ñ, áððO³ Íçáñ»Ý Ñ³ ñ³ µ³ñ³ -
ÍóíáðU ; âÂú-Ý»ñç B³ ñÂçæ³ ÛçÝ Í³ Ù³ ÝùÝ»ñç . áñÍáð¹»áððU³ Ý
íñ³ »ñïñ³ Ù³ . Ýçë³ Í³ Ý³ ÝáÙ³ Í³ Ý»ñç µ³ ó³ è³ Í³ Ý³ Ý»ñ. áñ-

ÍáčñÙ³ Y Ñ»í „³ Yúáí ³ Ú ³ YáÙ³ Íç³ Y»ñÇ ßñç³ YÝ»ñáðÙ ÑY³ ñ³ -
íáñ 1Ã³ ñÝ»ñÇ Ñ»í :

âÁú-Ç »Ý³ 1ñÛ³ É Éamí³ ÍádÙÁ 1957 Áí³ Í³ YÇ³ 3 ßY³ YÁ
âäp³ Ü³ µ³ ù³ Õ³ ùçßñc³ YádÙ i »ÓÇ j ádÝ»ó»É ñ³ ¼ÇÍ³ Í³ Y
Ñ³ Ù³ ßa³ ñN³ ÛÝ »ñIñ³ Ù³ . YÇë³ Í³ Y³ ÍádÙ Áí³ Ù³ ÛÝ³ Ú³ . ái³ ádÙ,
áñÁ »ñIáð Nñåœëçë³ ÛÝ³ . Ñ³ ñ³ Í³ ÛÝ³ Ù³ . YÇë³ Í³ Y³ µ³ »éÝ»ñC,
ÇYáà³ è³ Y³ . 2ñ³ »È³ -êCµCñ³ Í³ Y³ Ñ³ Ù³ ßE³ ñN³ ÛÝ³ »ñIñ³ -
Ù³ . YÇë³ Í³ Y³ ÍádÙ Áí³ Ù³ ÛÝ³ Ú³ . Ù³ èçY³ è³ ç³ óYádÙ j oñIñC
Ù³ . YÇë³ Í³ Y³ è³ µ³ »é È³ éáðò³ ÍúÁ ¼lo¤

80-³ İ³ Ý Áí³ İ³ YY»nÇ İ¹»e»nÇÝ Èáññ¹³ ÜÇÝ »ñİñ³ ýÇ¼ç-
İäéÝ»ñ². Ü. , ÜÇİ nÇ”Á ” ı . İ. Äáœ³ iHñáÁ Ó⁻³ İ¹»nà»oÇÝ
1908 Áí³ İ³ YÇ i áðY. áœÜ³ Y¹»YáÙ»YÇ áÈ³ iùáç¹³ ÜÇÝ µYáðÄç
N³ Ü³ İ³ n. Á, áñÁ Yñ³ Yù¹Çi³ nİ¹»É³ ÇÝ³ n¹»»ñİñ³ ÜÇÝ á-
È³ 1¹³ nO İ³ à»nÇ i »e³ YYñáðçó: Üñ³ Yù N³ 1³ ù»É³ ÇÝ Ü»I³-
ù³ Y³ İ¹ ÷³ eİ³ oÇ Yñáðç, áñÁ µ³ ó³ N³ Ü¹ áðÜ¹ »oñİñ³ ÜAYáññ-
i áðÜ¹ áAú-Ý»nÇ i Çáç³ a³ n³ i Y»nÇ B³ náÜ³ Y¹ 1Á³ nÝ»nÇ
3 ÜpáÖç³ Èi³ YB³ µ³ YáðñáðçÁ: Ø»Y³ . náðAÜ³ Y¹ Ù»ç YñáðÜ¹ ,
an 1908 Áí³ İ³ YÇ Náðçéç 30-çÝ N³ Ü¹ YÇ µ¹ »e³ ÈáðÜ¹/¾ P»üE
AAÝÁ 1Çi¹ »É³ ÇÝ¹ »Yëçí µ¹ »é³ ÷³ Ü² Yí³ nİ¹ i Ç¹ ÜñáðÜ¹ ÜñÜ¹-
i Á İ³ i³ n¹»É³ . »ñi³ n³ İ³ A³ Ü³ Y³ İ³ ÜÇÝ³ YóáðÜ¹ ” Á³ ÷³ Y-
ó»ÉÜAYáññ¹ Ç Ü»ç Üáññ³ İÇ N³ n³ iáðÜ¹ . i Yíáð¹ µ¹ »é³ ÜÇÝ ÇáY-
3 áññ¹ Ç Bñç³ YáðÜ¹ , n³ Yçó N»i¹ a³ Ü¹ Ü³ . Yçé³ İ³ Y áð³ . İ»-
ñáí, ĐÝ¹ İ³ İ³ Y úí İç³ Yáéç iñ³ Üñá i eİ¹ »É³ B³ nÁí¹ »ÉñÜñœçé³-
ÜÇÝ Ü³ . Yçé³ İ³ Y µ¹ »éç áðññáðAÜ¹ Üñ, Çýáñí¹ µ³ ó³ i nñáðÜ¹
Yñ³ B³ náÜ³ Y¹ N»i³ . ÇÍÁ² n¹»»Ü³ Y¹ êçµçñç N³ n³ i³ ÜÇÝ Bñ-
ç³ YY»náðÜ¹ Đ³ n³ i¹-Đ³ n³ i¹-² n¹»Üáñí Üçó¹ »àç Üññœçé-Đññœçé-
2 n¹»ñi: ĐÝ¹ İ³ İ³ Y úí İç³ Yáéç iñ³ Üñá Áéä»ññ¹ Ü³ Ü³ İ¹ i »öç
áðç»ó³ i B³ nÅçä³ ÜÇÝ İ³ Ü³ Yùç N³ Ü³ İ³ n. »nçó Ü»iç E³ ÷³-
YáðÜ¹, ÜñÜ¹ ií Á eİ¹ »ó 1Á³ n³ ÜÇÝ ó³ İñ³ óáðÜ 200 İÜ-çó áá á³-
İ³ e¹ µ³ nññáðÜñœçó ÜçáY³ áññ³ ÜÇÝ B»ñi¹ F1³ ÜçÜñÜ¹
YY³ i¹ 1Í Nñ»ö»Y¹ . áÜ³ oáðAÜ³ Y¹ 3 Üñ³ . nñ³ İ¹ µ³ nññáðÜñœçó:

Í áðr. áæð Úþ Y y» Yá Ù» Yç Y áðð » Í ðe 3 Í ûá ii C i 3 i 3 Y 3 Yá Ù 3 H 3 -
Y» nC Nç Y 3 i 3 Y á 3 i x 3 e Y 3 n 1 » Y 60-3 i 3 Y Á 1 3 i 3 Y Y » nC i 3 -
e» nC o e» n i a n Y I 3 á a ð U » Y Ù A Y Á f n i a ð U C á Y 3 ð U 3 Y a n I A Y -
A 3 ð Y » nC, Ù 3 e Y 3 i a n 3 a » e o n i nC Ù 3 . Y C e 3 i 3 Y 1 3 s i C á a 3 -
· Í » nC » n I 3 W u á 1 3 n 3 . 3 ó 1 3 Í Ù 3 e Y C i Y 3 nC C á Y 3 ð Y Á ð x 3 e 3 -
· 3 I A U 3 Y » p a ð Y C á Y 3 á f n i a ð U C á Y 3 ð U 3 Y ì 3 n ð ð Ù 3 i 3 n 1 3 i C ,
3 f e C Y u Y 3 U » a n I A Y A 3 ð Y » nC N » i , a n a Y u ì 3 e 3 ó C a n » Y
N 3 ð U 3 I a ð U » Y a A U - Y » nC Y » Yá Ù » Y C 1 n e » a n ð U 3 Y p a f n I a ð U » n A :

âÁú-Ý»ñÁ, »ÝÁ³ 1 ñ³ µ³ ñ, Ñ³ i áði Éœ³ ÚçY jÝ»ñ. Ç³ ïá^a
 Éœ³ ÚçY »Ã»ñáí ß³ ñÁí Áó ÁÝ¹ áðÝçá 1»ñ³ ÷ áËçä ë³ ñù³ íáñáðU-
 Ý»ñ »Ý, áñi »Ó³ Ù jÝ»ñ. Ç³ Ý 1»ñ³ ÷ áËíáðÙ i °ññç · ñ³ íç-
 i³ óçáÝ¹³ ði Ç Ñ»i ÷ áË. áñÍáðAðÙ³ ÝÁ Ñ³ ÙÁÝÍÝáõ é»ÁçÙÝ
 3 à³ ñÁí Áõ ; ði ñ³ Ù³ . Ýçé³ i³ Ý i³ ñ³ ÝáðÙÝ»ñC:

² ÎbáÇéáí, âÂú-Ý»ñç ãµ³ ó³ Ñ³ û 1³ í . . . 3 Õí ÝÇùÝ»ñç ÑÇÙ-
Ý³ i³ Y Ñ»i³ 1/ai³ i³ Y µÝ³ . . . 1³ éA ÙYáðU »Y³ û ûµû-Íi³ Y»ñç
jÉ-Íi³ Ù³ . YÇe³ i³ Y ÇYi³ »ñY»YóC³ Y»ñA, áñáYû³ a³ ç³-
YáðU »Y¹ ñ³ Yó ïâm³ Ñ³ i¹ aðI³ Ù³ . YÇe³ i³ Y¹ 1³ bi³ çó: °Ã» . á-
ïâðIâðöY jÉ aðYç . Çi³ i³ Y Ñ»i³ 1/ai³ aðIâðöY»ñç áñ³ çó» aðð-
ðaðIâðö, áñA i³ ñâð³ á³ ç Ùð»É . Çi³ aðIâðöA âÂú-Ý»ñç y»Yá-
Ù»Yç ÁÙþeÝÙ³ Y³ éaðâáí, a³ à³ 1³ âÂú-Ý»ñç Ù³ . YÇe³ i³ Y
Ñ³ i¹ IâðIâðöY»ñç .. 1³ bi³ »ñç áðeáðU³ eCñáððÙ³ Y Íñ³ . CñY j:

Đ³ ñ² ; Ÿ³ .. Ÿ³ É áñ 70-³ ĩ³ Ý Áí³ ĩ³ Ÿ³ Ÿ³ ñ² ÇÝ Ülkhô-Ø»ùëçïá
Ý³ Ñ³ Ý. Ç ê³ lñ³ Ù»Ýí áÙç ßéÝ»ñáðÙ ßéá¹/áðó»Íçó¹ »áÇ³ ñ² -
Ùáðí ùð² ØÜ-ç èúàô-Ý ĩ³ éáðó»óçÝ Ýáñ³ . áðÝ ë³ ñù»ñáí ..
· áñÍÇùÝ»ñáí Ñ³ . »ó³ Í »ñÍñáñ¹ 3 ñ² 3 1Çí 3 ñ³ ÝÁ: ÈçáíÇÝ
ÑÝ³ ñ² íáñ², áñ »ñÍñ³ Ù³ . Ýçé³ ĩ³ Ý³ ÝáÙ³ Íç³ Ý»ñÁ Ý³ .. Ç¹ -
3 Ê³ ĩ³ Ý³ ï³ ûñ² »Ý³ áÁú-Ý»ñç ÑëÍäðáðÙ³ Ý, 1Çí 3 ñ² Ù³ Ý³ ..
áðéáðÙ³ èçñÙ³ Ý³ ð³ ð³ Ý»ñç i³ ð³ ð³ ßéÙ³ Ý³ ñ² Ù³ ñ:

Ù³ ñ Í³ éáððí áð ³ ñi »ñIñÙ³ Í³ . Ù³ Ý ³ ÝÍ³ ó³ Í Áéððí i »É-
Ýáñ· Ç³ à»i ù ; áð»Ý³ ³ Ùáçëç µýáð³ · ñ»ñ, áñáÝù ÍáðÙÝá-
ñáñi³ Í »Ý µ³ ó³ é³ à»e ¹»áç °ñIñç ÚÁÝáññi Ç, çñáññi Ç,
ù³ ñáññi Ç, · ñ³ 1çí ³ óçáÝ ” ðÍÍ ñ³ Ù³ . Ýçé³ Í³ Ý ³ ßi »ñç
Ñ³ ëi ³ i áðÝ»ñY áð Ñ³ i ÍáðÙðÝ»ñA: ² û çÙ³ eii áí áÁú-
Ý»ñA ó³ ÝÍ³ ó³ Í ¹»áùðU ÍçÝ»Ý ¹/æði §»ñIñ³ ÛçY| i »ÉÝçÍ³ :
âÁú-Ý»ñA, ÍçY»ñA, ³ Ùáçëç ³ à³ ñ³ i Ý»ñ, áñáÝó Áéçæç µýáð
Ã³ · ñ»ñA Í³ ÉÍ³ Í »Ý »ñIñ³ ÝçÍ³ Í³ Ý Ñ³ i ÍáðÙðÝ»ñC ”
à³ ñ³ Ù»i ñ»ñC ³ Ùáçáðññçó, Í³ ñáñO »Ý i »Ó³ ß³ ñ»ñ Í³ -
i ³ ñ»ñE Áéii »ñ»áðñçY, Úç³ ÚY °ñIñç i »Ýéñññi Ç ” ÚÁÝáññi Ç
ë³ ÑU³ ÝY»ñáðU: , ñ³ Ýù Ñ³ ¼çí A ÁY¹ áðY³ Í ÍçY»Ý ÁéñE ÝáðU
ÝçéI, ¹»áç ËáðçY, ù³ ÝC áñ ¹ñ³ Ýó · áñIáð»áðñU³ Ý Ù»È³ ÝC½
ÚÁ áðñU³ Íçán»Ý Í³ ÉÍ³ Í ; °ñIñç Ù³ . Ýçé³ Í³ Ý ³ ßi Ç 1çx³ -
Íçó ” Ñ³ i ÍáðÙðÝ»ñCó:

âÁú-Ý»ñC eii »ÓÍáðY»ñY áð ÍáÝéii ñáði i áñY»ñY Ç eII ¼µ³ Ý»,
Áéii »ñ»áðñçY, ³ i »Íç Ê³ i »ÓÙ³ Í ; çY Ù»ñ Úáñññi³ Íç »ñIñ³ -
ÝçÍ³ Í³ Ý ³ é³ ÝÓY³ Ñ³ i ÍáðÙðÝ»ñC i »ñ³ µ»ñÙ³ E ù³ Ý »ñI-
ñ³ ÛçY · Çi Ý³ Í³ ÝY»ñY áð ñ»ñi ³ ¼äi áðY»ñA ÝáðñçéI XX ³ ñC
Í»e»ñçY: ² Úáçéç »ÝA³ ³ ñáðññçó Ñ³ Y. áðU ; ³ ÚY Ùi ÚçY, áñ
°ñIçñA · i ÝiáðU ; ³ ñi »ñIñÙ³ µ³ Ý³ Í³ ÝáðñU³ Y ³ ñi »ñIñÙ³
ù³ ù³ Íññáðññçó»ñC Ñ»ñi µ³ ó³ é³ à»e µ³ ñi ” ÝáðñçéI
³ é»ÓÍ³ Í³ ÛçY ÷ áÈñ³ ñ³ µ»ñáðññçó»ñC Ù»ç: ø³ ÝC áñ áÁú-
Ý»ñA Ý³ È³ i »éi³ Í »Ý Úç³ ÚY °ñIñç ÚÁÝáññi áðU ” çñáññ-
i áðU ÁéçæçY»ñC áði »Ó³ ß³ ñA»ñC Ñ³ Ù³ ñ, ³ à³ ³ ÍYñ³ Ú ; áñ
Ý³ È ” ³ é³ ç ³ Ýñ³ Å»ßi ; çY Èáñ³ óí³ Í . Çi »ÍçùÝ»ñ µáðU Ù»ñ
Úáñññi³ Íç Ù³ èçY: ¶Çi Ý³ Í³ ÝY»ñA ” Ù³ èÝ³ . »i Ý»ñA áÁú-
Ý»ñC eii »ÓÍáðY»ñCó ³ ÝUç³ à»e Ñ»ñi á Çñ»Ýó ³ Ùáçéç áðñ³ ¹ñ-
áðññçó Í »Íi ñáñ³ óñ»óçY Ù³ . Ýçé³ áñññi Ç, ç³ Ý³ áñññi Ç,
Ñ³ i Í³ à»e µ»é³ ÛçY, · áñIáð»áðñU³ Ý é»Áçùç, ÇYää»e Ý³ ”
µ»é³ ÷ ³ Úñç ³ é³ ç³ óÙ³ Ý Ù»È³ ÝC½ Úç ¹ñ³ áñà»e í»éáññáß
áñññi Ý»ñ âÁú-Ý»ñC ß³ ñAçæ³ ÛçY Í³ ÚÙ³ ÝùÝ»ñC ” è³ ñù³ íá-

ñáðÙÝ»ñC · áñIáðY»áðñU³ Ý Ùáññ³ Ñ³ i ÍáðÙðÝ ÁùþéÝ»ñA Ñ³ -
Ù³ ñ: °í ù³ ÝC áñ âÁú-Ý»ñA ÝùÝ³ Ý³ ÍáðU| »Ý µÝ³ Í³ Ý »ñ»áðñ-
Ý»ñC ” ý»ÝáÙ»ÝY»ñC µ³ i ³ Í³ Ý³ ã³ ÷ Ùáññ³ Ñ³ i áðU ËáðU,
³ à³ ¹ñ³ Ýó è»éáðY»áðññçó Úçñáðññçó Áéçéi Í³ ñ»áñ i
âÁú-Ý»ñC Í³ éáððí³ Íùç eII ¼µáðñùY»ñC ” °ñIñç ÚÁÝáññi
Ý»ñA³ + ³ ÝóÙ³ Ý x³ Ý³ à³ ñÑY»ñC i »é³ Í»i Çó ¼0¤

Éáð³ ÛçY x³ é³ · ³ ÚY»ñC ³ ñi ³ óáñU³ Ý ” û³ Úçç³ i ³ Ú
ñáðU áð µáññ»ñ³ ÚçY Í³ éáððí³ Íùç »ñáðU ¹ñ³ Ýó µ»Ü³ Ý, µ” »é³ -
÷ ³ Úñç, Íáð³ ÛçY ; Ý»ñC · Ç³ Úç Ñ³ ÕáñU³ Ý Ýùçñ³ Å³ ÛçY| Ó·ç
ÝI³ ñ³ · ñáðññçó»ñA Ó»éù »Ý µ»ñáðU ³ é³ ÝÓY³ Íç ³ ñA»ù,
áñáñi Ñ»ñi ” ¹ñ³ Ýù Ýáðñ³ · ñáðU »Ý âÁú-Ý»ñC · áñIáðY»áðñU³ Ý
Ý»ñçY Ù»È³ ÝçñA, áñY ³ Ñ³ ³ ñi »Ý ß³ i i ³ èÝ³ ÚÙ³ ÍY»ñC
ÁY³ óùáðU ³ à³ ¹ñ³ ïññç Í»ñáðá ÷ áññáðU »Ý Ñ³ eII³ Ý³ È³ ÞE³ ñ-
ñC µ³ ¼Ù³ Áçí »ñIñY»ñC áðýáñ· Ý»ñA:

âÁú-Ý»ñC Ñ³ Ú Yí»ñA »ñIñç ÚÁÝáññi áðU áðU »ÍóíáðU ; µ” ”
é³ ÷ ³ Úñç ³ é³ ç³ óÙ³ ÝÁ Ñ³ Ù³ Ú³ i ³ èE³ Ý Í³ Ú Ñ³ Ù³ ÝU³ Ý
· áñIÁY³ óY»ñáí: Ð³ Ú Yç ; áñ µ” »é³ ÷ ³ Úñç ¹çí i áðU »Ý 80-
çó ÚçYá” 1000-1200 ÍÙ µ³ ñOñáðññçó»ñC ¹ñ³, ³ ÚçYùY · áñI-
Ý³ Í³ ÝáðU °ñIñç ÇáY³ áñññi Ç ³ Ùáçéç µ³ ñOñáðñU³ Ùµ: è³ Í³ Ú
Íáð³ ñO³ ÍÙ³ Ý ³ é³ i »E · áðñYÁ · i ÝíáðU ; 100-106 ÍÙ µ³ ñO-
ñáðñU³ Ý ¹ñ³, ³ è»Éç A ÇáY³ áñññi ³ ÚçY E B»ñi áðU, áñA i »Ó³ -
¹ñi³ Í ; °ñIñç Ú³ Í»ñ»áðñçó 100-150 ÍÙ Ñ»é³ ÍáññáðñU³ Ý ¹ñ³ :

² Ù»Y³ Ú Ñ³ ³ Ý³ Í³ ÝáðñU³ Ùµ Ñ»Yó ³ Ú B»ñi Á ”, ÑY³ ñ³ -
íáñ i, 150-200 ÍÙ µ³ ñOñáðñU³ Ý ¹ñ³ · i ÝáðU áð ¹ñ³ Ý Ñ³ ñáñ F₁
B»ñi Á ¹»áç ¼áð ³ Ñ»é i Ç»½ñù Í³ Ú ³ Ú ã³ ÷ áðU »Ý Á³ ¹ñ³ -
µ³ ñ, µ³ ¼Ù³ ã³ ÷ Á³ Ú³ Ý³ Í³ ÚçY »ñi ³ ñ³ ³ Í³ Ý ³ Å³ Ú³ Ý³ Í-
³ ÚçY ³ ÝóáðñY»ñC Ñ³ Ù³ ñ §1³ ñà³ èÝ»ñC ; ” §1éÝ³ ÍY»ñC ; i »-
Ø³ ¹ñÙ³ Ý ³ é³ i »E Ñ³ ³ Ý³ Í³ Ý ³ Ù»ñY »Ý: Ð³ Ù»Ý³ Ú ¹»áé,
³ Ú S¹³ ñà³ èÝ»ñC ; ³ èI³ Úçñáðññçó 300 ÍÙ Çó ³ i »Íç µ³ ñOñáðñU³ Ý
¹ñ³ ùçá Ñ³ ³ Ý³ Í³ Ý ; áñáñi Ñ»ñi ” ³ Ú i »Ó, ÇYää»e Ñ³ Ú Yç ;
ññç³ Ý³ éáðññçó »Ý Í³ i ³ ñáðU Ñ»ñ ; Úñç i ³ Ý Ññë³ ÝùY»ñA ¼0¤

◦ ØÍ ØÆ³ ÅÜº Ø¶² ÈØ² ï i² Í² Ü Í² äÀ ïÆº ¼º ØØÆ Øº ï

¹³ óÇ í»ñáÑçBU³ É¹»àù»ñçó, âÂú-Ý»ñç N³ Ú Yí»ÍÍ ï³ à-
í³ Í ï Ù»ñ ÙáÍñ³ ïç áñáß³ ïç ïY»ñ. ³ Ñ³ »ó³ I Í»ï »ñç^a »ñI-
ñ³ I»Ó^c µ»Íí³ ÍùY»ñç, i »Íí aÝ³ ï³ Y³ à³ ñY»ñç, ½³ Y³ ½³ Y
»ñIñ³ Ù³. Yçë³ ï³ Y³ Áù³ Íç³ Y»ñç .. ³ ÚÉC N»ï :

² YáÙ³ É · áí ÇY»ñÝ ³ Ù»YÇó Ñ³ æ³ È i »Ø³ ¹ñí³ Í »Ý ïçYáðÙ
³ ÜYi »Ö, ám · i YíáðÙ j ó³ Ù³ ù³ ÜçY Ñáé³ YùC ÑáðÜç áfæn³ YÁ:
oñíñç ÜçáðÜçó µÉaÖ j Y»ñ· »i Çí x³ é³ · ³ ÜAY»ñç Ñ»i ..³ Yùáí
³ Ü áÇeç ¹ñí»ñáðÙ · áÙ³ óáÖ B³ ñáð³ Í³ Ý áði áñáðÙY»ñÁ
oñíñç Ü³ Í»ñ· ádÜç ¹ñí³ ³ é³ ç³ óYáðÙ »Ý ³ Ù»Y i ÇáÇ »ñíñ³ -
ýçüçí³ Í³ Ý ¹ñíç ³ YáÙ³ ïçñ³ Y»ñ: ² Ù»YÇó Ñ³ x³ È ³ Û
x³ é³ · ³ ÜAY»ñÁ eii »ÓÍáðÙ »Ý eáíáñ³ Í³ Ý ýçüçí³ Üç i »-
e³ Í»i Có µáfæn³ é»ÓÍ i³ Í³ ÜçY ..³ Üµ³ ó³ i »ñíç »ñ· ádÜç »ñÁ:

„nīñ³ ēi³ Íçý · ái³ çý[»] nā³ ī³ nā⁰ »ý³ ádý[»] ý³ é çýáá³ «é
μý³ ī³ ý³ · ³ üéçýúý[»] nīñ³ μ³ ý³ ī³ ý³ · ³ üá³ «é èéi³ ç[»] n³ ī³ ý³ ..
ýádýçééí³ ü³ n¹³ μ³ ý³ ī³ ý³ · ádý:

¶ ái ÇÝ»ñç Ù³ ñ¹³ µ³ Ý³ ï³ Ý Í³ · áðÁ á³ Ú³ Ý³ íáñi³ Í ð
Ù³ ñ¹áó ëi »ÓÍ³ Í³ ñÑ»ëi ³ ï³ Ý ûµßÍi Ý»ñáí³ ëi áñ· »i ÝÚ³
³ ÝóáðÛÝ»ñáí Û»i ñáq ëi áñ· »i ÝÚ³ Ñ³ Óáñ¹³ ÍóáðÛðÝ»ñáí
Ûäáðáí³ ï³ ß³ ñ»ñ, c»ñÙ³ áðÛ· Í»ñq ² ¾ Á -Ý»ñáí .. ³ ÚÛáí Û5q

ÀÝ¹ ááñáðÙ âÂú-Ý»ñC ý»ÝáÙ»ÝC Ñ³ ÛÝí»ÉÍ Í³ ááðÙ »Ý
ÇÝää»ë »ñIñ³ µ³ Ý³ Í³ Ý, ³Ûà»ë jÉÙ³ ñ¹³ µ³ Ý³ Í³ Ý . Ù³ Ý
»ñIñ³ ³ Èí ³ ÍÇÝ»ñC Ñ»í :

² Ú à »ë Éáœ³ ÝI³ ní³ »ó â»é ÁµÇÍ³ ² ¾Í³ -ç I³ ÈI³ Í
â Áú-Ý ÙÃ³ nçó µ³ I³ Ý³ ã³ + áðß³ Èáœ³ ÝI³ nÁ Nñ³ à³-
n³ I³ »ó §Æ½ »ëï Ç³ | Â»ñÁÇ 1991 ÁI³ I³ ÝC NáI³ »Ùµ»ñC 9-ç

Ñ³ Ù³ ñáðÙ, ³ Ýó³ í Í Ç..ç Ü¶í -ç ÷áñÓ³ éáðùñ»³ . »í Ý»ñÇ ÷áñ-Ó³ ùÝáðÙðÁ: Àëi Ýñ³ Ýó »¹ñ³ Í³ óáðÙ³ Ý Èáëù ³ Ý. ³ Ù ãñ Í³ ñáð ÍçÝÉ ÚáÝí ³ Áç Í³ Ù ¹ñ³ á³ í»Ýç Èáïi ³ Ýç Ù³ èçÝ: 1983 Æí³ Í³ ÝçÝ Ñ³ Ù³ Í³ Ý ³ í áÙ³ Í³ Ù³ ÝáðÙ Ñ³ èáð Í³ ÝáðÙ ;ñ í ¹ñ³ ñ. è³ é»óÝáð Ñ³ Ù³ Í³ ñ. Ç ³ Ýç³ í Ù³ Ý Ñ»í ..³ Ýùáí èÍë»ó ³ x»É ëÝ»ñ. »í ÇÍ ³ í ïðáðÁ: Đ»Ýó ³ Ù ¹ñ³ Ù³ Ý³ í ïÉ ÝÍ³ í ¹ñ³ óçÝ ²³ Æ -ç íñ³ Í³ ÈÍ³ Í ¹ñ³ Ù³ ÝáðÙ, ãñáÝù, Ñ³ í³ Ý³ ì³ ñ, ïÝ»ñ. »í ÇÍ ³ í ãáÙà³ Ñ³ ÝáðÙ ;çÝ Í³ í ³ ñáðÙ:

âÁú-Ý»ň ÝÍ³ i í»óCÝ Ý³ .. 1988 Áí³ Í³ ÝCÝ êáCİ ³ İÇ »ňÍň³ B³ nÂC jâCİ»Ýi ñaÝç, íÃ³ ñC Å³ Ù³ Ý³ İ oñ»³ Ýç jÅÍi - ñ³ i »ËÝCİ ³ İ³ Ý . áñI³ ñ³ Ýç .., í»ñç³ à»ë, 1992 Áí³ Í³ ÝCÝ a ³ È³ ÑáCİ Ç ¼CÝ³ ÝáóC íñ³ :

² Ú³ Ù² YÁ à³ i³ N³ I³ YáCÁLáOÝ áðe N³ Ù³ nC: i à³ iáñáo
ÁLáOÝ { eí »ÓIíáðU, áñ áAú-Ý»nA I³ Ù eYíáðU »Ý oñiñC i 1 Ù³ E
uþuþIí Y»nC " { Y»n. ³ N³ . »o³ I³ i³ »nC ³ Y³ i³ I³ { Y»n. C³ -
úá, I³ Ù { EÑ³ Y. ³ Ù³ Yáñ»Y¹ Cí áðU " áðeáðU Y³ eCñáðU »Y¹ n³ YÙ
Y6g

ē³ ī³ ū¹ »ñççÝ Å³ û³ ý³ īÝ»ñë ēīē»óçÝ³ é³ ç¹ .³ É»ýÅ³ 1ñ-
 áÅññññÝ»ñ, áñ âÅú-Ý»ññ Å³ ñáÖ¹ »Ý īçÝ»Éáá ûç³ û³ ñí »ñññÙ³
 ï³ . ù³ ý: Øç³ ý³ û³ û³ ñY³ ñí³ íáñ ï, áñ »ñññç íñ³ ïÉ . áñññ
 åññññåöÝ»ý µ³ ý³ ī³ ýáçÅÙ³ ûµ úÅí i³ ï³ é³ ç³ óáðÙÝ»ñ, áñáÝù,
 è³ i³ û³,³ ýù³ i³ ä»íç »ý û³ ñ ÁÙþéÝÙ³ ýá: °ñññçñá µ³ i³ ëçÝ
 µ³ ñ¹ " áä ññçí ñ³ èi³ ý³ íç ñ³ û³ i³ ñ. ï; °ñññç íñ³ 3 èi³ »ý
 ïÙ³ ýùç ½³ ñ.³ òÙ³ ý ñ³ û³ ñç¹ »³ ß³ i³ ý à³ û³ ýý»ñ: ³ û áñ
 ï èi³ »óñ»É¹ ñ³ ýù: i¹ ç¹ »½³ ñùç³ ðéññ û¹ »½³ ýí³ ýáÅ µ³ ý³ ë³ ý
 áðÅ»ññÁ, áñáÝó û³ èçÝ Éáéáð ïñ ï. òçáññáéi èiçÝ, ë³ û ñ³ ýó
 çÝùÅ^a û¹ »½³ ññç³ à³ i³ áô¹ »ýáçÅñññÁ, áñç ûç û³ èÝ ïÉ û³ ýù
 çÝùÝ»ñë »ýù ë³ ¼áðÙ³ 5

*¼³ n̄Ù³ Y³ k̄ ³ n̄¹ k̄oñúY»ñ ēi ³ o³ Y S̄i áñáY»Å»ñ iñ³ m̄³ Yáo
ÁñáoY! à»i ³ I³ Y Ó»éY³ n̄áðÅÙ³ Y ēa»Ii n̄³ Ē È³ m̄ñ³ i áñç³ Ū
³ ĒE³ i ³ ĪCóY»ñ Á Eáà»ñ .»i Ç ³ I³ ½³ YáðU · i YíAñ i »Ii á-*

Ý³ Í³ Ÿ »Íí³ Íuç Üáíá Èáá» ñÛ³ Ý · áíi áðÙ: AEÝáà» è Ñ³ Ú Ýç ,
ºñÍçñÁ » ñÛ³ íáñí³ Í i » ñÍñ³ Í » Õ³ Ç µ » Íí³ ÍùÝ» ñáí, áñáÝó
Ùççáóáí i » ÕÇ » Ý áðÙ» Ýáñ· Ç³ Ûç á³ ñµ» ñ³ Í³ Ý³ ñi³ Ý·
í áðÙÝ» ñ: ú · i³ · áñÍ» ëáí Á³ Ù³ Ý³ Í³ Íçó³ á³ ñ³ i³ Ý» ñ, ã³ Ú
Áíá ñí ì áðí ñœ³ Ý³ ñ³ Ý³ ì³ ã³ ñ³ i³ Ý» ñ, áñáÝú Çñ» Ýú·
Ñ» i³ ¼áíi áðÙÝ» ñÝ » Ý á³ i³ ñ³ eëi » Ë » ñÍñ³ ýç¹çÍáéÝ» ñÁ Í³ ñá·
Ó³ ó³ Ý · ñ³ Ýó» Éuáïi ÇÍ³ Í³ Ý³ ÍùÝ» ñç ß³ i³ ÁÝ¹³ ñÛ³ Í eëa» ñi ñ,
Ù³ eë³ Í³ íáñ³ ì³ ñ, ëáñ áðí ñ³ Ù³ Ýáðß³ Í³ · áðÙÁ: ø³ Ýç áñ
í³ Ýñ³ ñi³ Í³ ÝÉ³ i³ » eëi Æ Á» Ñ» Ýó µ » Íí³ Íuç áñi Íi³ i³ áðÙ · » ñµ
í » ÕÇ ÍáðÙÝ» Ý³ i³ Ý» ñ. Ç³ Ûç ã³ ñi³ Ý· i³ áðÙ, áœei Ç Ñ» i³ ¼áíi áðÙÝ»
ñÁ ñœ³ Ý³ ñ³ Ý³ ì³ ã³ ñ³ i³ Ý» ñÁ i³ » ÕÙ³ ì³ Ý» ñ: » ÕÙ³ ì³ Ý» ñÁ:
ø³ Ýç 1-1,5 ÍÙ³ Ýáó i³ ñ³ ÍáðÙñÁ» ñç i³ » Ý³ ñ³ Ý³ ÝáðÙÝ» ñ Í³ i³ ñ·
óçÝ Ñ³ 1³ eë³ ñ Á³ Ù³ Ý³ ñ³ Í³ Ñ³ i³ 1³ ÍÝ» ñç ÁÝÁ³ òúáðÙ: é Í³ ïáðÙ
Ñ³ Ú Ý» ñçÝ » ñÛ³ Íi³ Èçí Ýñáðç SÄ³ ÝñáðÙÝ» ñÁ:, áñáÝú
Ñ³ Ý³ ñ³ Í³ Íç 1áñœ » Ý Ý» i³ iáðÙ · Í³ ÈíáðÙ · » i³ Ýç Ù³ Ý» Úç
Ý³ . 3 Ú Úç» ÝáðÙ Íi³ » ñç i³ ñ³: á³ ÷ áðÙÝ» ñÁ õáðð i³ 1³ òçÝ, áñ
Ñ» Ýó ³ ðeëi » Õ » Ý i³ » ÕÇ áðÙ» ÝáðÙ ßeëi áñ» ñÍñÛ³ i³ Ý» ñ. Ç³ Ûç i³ ñ/áñ
» ñí» ñÁ: ² 1 » Íç xß ñç i³ ã³ ñ³ i³ Ý» ñç i³ Íçñ³ ëáðÙÁ Ý³ ñ³ i³ ãñáñ
ÁññóÝ ÁÝÓ» é» ó á³ i³ Í» ñ» É ûáüi ÇÍ³ Í³ Ý 1³ ßi ç Íáñ³ õáðÙÁ:
ñœ³ Í³ ãñ B» ñi³ · » i³ Ýçó ÚçÝá» É ëñññ 1³ ãñ SÄ³ ÝñáðÙÝ» ñÁ:
» ñç ñ³ Í³ õáðÙñÁ» ³ ðeëi » Õ, Ñ³ i³ Ý³ ì³ ñ, Úç³ Ý³ Ý³ i³
SÄ³ ÝñáðÙÝ» ñÁ: Íçó ñ³ i³ ãññá ñðÙ » ÇÝ i³ Ý» ñ. Ç³ ïáí: ÁÝáðÙ Í³ i³
Ñ³ Ù³ ñ» Ë áñ i³ Ý» ñ. Ç³ Ûç ã³ Ýç³ i³ áðÙÁ µ » Íí³ Íuç · áíi ÇÝ» ñçó
á³ ñ³ ã³ ã³ » » ñÍñ³ ýç¹çÍ³ Í³ Ý» ñ» áðÙ ë: è³ Í³ Ú³ ðeëñ Í³ · » É
» ñçááÁ» ½ Áëëi áñç ã³ Ú · ÁÙ³ õáðÙñÁ» ñÝ ûáüi Í³ Ý
» Ý ì³ Ý» ñ ÝáðÙ Úµ · áñ i³ 1Ù³ É» ëùáðÙ i³ » ÕÇ i³ áðÙ» ÝáðÙ ÇÝá·
ñ³ i³ 1áðÙ Úµ ÷ áÈ³ Ý³ ÍáðÙ » ñÍñç » 1ç» ½» ñuç Úç»: » ëëi, Úç
· áð», » ñÍñçó i³ ñ³ Ííáñ i³ Ý» ñ. Ç³ Ûç ÷ áðÙçÁ Úç Í³ Ùáññ i³,
áñáí ¹ » áç Ú» ½» Ý ß³ ñÁ ñðÙ ½» áð» ³ ñ» é³ ßE³ ññç i³ Ý» ñÁ:
Øáññ³ Íç Ù³ Í» ñ» áðÙÁ Úç³ ó³ Í i³ Úççáðç Ñ» i³ áðÙ ð³ Õç·
Í³ ááðçÝ» ñáí, áñáÝóáí ¹ » áç i³ ñ³ ÍáðÙñÁ» Ñ» é³ Íáñ · Ù» ñ-

Ó³ íáñ ī Č^{1/2} »Ý Ñ»é³ YáðU Ý»Ó μ³ μ³ ēáð ð³ Ý»ñ. »í ČÍ ×³ é³ - .³ ÚÁY»ñÁ: °ñÍñC Ù³ ī»ñ³ áððÁČ íñ³ 3 Ú ×³ é³.³ ÚÁY»ñC »ñÍç 1³ Úñ»ñáðU 1³ īáðU »Ý 3 Yμ³ ó³ i ñ»ÍČ »ñ³ áððÁY»ñ: Ð»Ýó 3 Ú- áðëç ī³ Úñ»ñáðU 2É 3 Ú»Ýçó Ñ³ ×³ É YßáðU »Ý áÁú-Ý»ñC Ñ³ Ú Ýí »Íáð Ú³ èçÝ 5r
2 ñÍç · çí Ý³ ī³ YY»ñÁ Y³ ī³ 1 »ÙÇÍáéÝ»ñ Í³ 1/2 Ýá.. Á, ¶ ÇÝ½ μáðñ. Á .. 3 Úñ»ñ³ ñ¹ »Ý Çñ»Ýó Í³ ñÍçùÝ »Ý Ñ³ Ú Ý»ÉÍ Ü³ Yùç · áÚ áððÁÜ³ Y ÑY³ ñ³ íáñáððÜ³ Y Ú³ èçÝ áá Ä» èáçí 3 Íáð³ ÚçÝ Ó»»ñC ÑçÜ³ Y ïñ³, 3 Ú¹³ ßí »ñC Í³ Ú ì 3 ññ³ Í³ Y Ú³ èçÝ Ý»ñC ëí »ë- ùáí: 2 Ú áðëç è³ YY»ñC Úáí 3 Ú»Ý ÇÝá 3 Ú. ëí »ñ³ ß³ ñÁÜ³ Y ÚçáðóÝ»ñÁ, .. 3 ñí 3 ûçÝ í »ëúÁ eëí 1»ñC Í³ Ú³ Úáç Ó»áí, Í³ Ú ðÉ μáññáíçÝ Á³ ÷³ YóçÍ, .. Ý»ñ. Ç³ Úç èëí 3 òÚ³ Y 3 ÝÑ³ 1³ Ý³ Í³ Y ÁY¹ áð³ ÍáððÁÜ³ Y»ñÁ, Ñùí áððÁÜ³ Y áð³ Y³ ÍÁ:
· 3 Y³ Í³ Y ÍÜ³ Yùç Áí³ ñÍ³ Í Ó»»ñCÝ Í³ ñ»ÍČ è³ 1 »Éß óÝ»É»ë Ú»ÍÁ: ¶. Ð»ÝÍÜ. Ç S áñññ Ññ³ ß³ ÍçùÝ»ñÁ Úç · ñùáðU 3 ßE³ i - áððÁÜ³ Y Ú»ç μ»ñí³ Í è³ Úáññ »ñÍÜñç Íñœ³ ÝÍ³ ñ, áñç 1 ñ³ »ñ- »áðU »Ý á. Çí »ë áñí »ñCó Ñ³ Ú Ýí³ Í ß» Õ³ ÝÍÜñðçÝ»ñ: AÉÝá è¹³, áá áù á. Çí Ç: áç± áñ éáí ãñ³ Í³ Y Íñðé³ ÚçÝ ÁY¹. ñÍÜ³ Y Ú»ç, áñáðU Ú»Yù i »ëéÝáðU »Yù ßñç³ á³ i áÓ 3 ßE³ ññÁ, 1 ñ³ Yù á. Ý »ñ»áðU: AÉ³ Éß óç Ñ»í 3 1/2í áð E. 1áÍ ÜáÍ»Ý, ú. i 3 · áñÍ»Íáí ÇÝñ³ Í³ ñÜçñ ýçÍñ ñáí Íñœ³ ÝÍ³ ññ³ Í³ Y 3 á³ ñ³ i .. ñ³ Y- óáð³ ÚÜ³ ñù»ñ. · Çß»ñ³ ÚçÝ Íñœ³ ÝÍ³ ññY»ñC 1 ñ³ Ñ³ Ú Ý³ μ»ñ»ó §Ýáëñ³ ó³ Í ÝñðÁçó | Í³ éáððí³ ÍüÝ»ñ: i »ñçÇÝÝ»ñé ß³ ñÁíáðU èçÝ i 3 ñμ»ñ μ³ ññðñáððÁÜ³ Y»ñáðU, Í³ ÉíáðU ù³ Õ³ ùç ñíñ³: , ñ³ Yó Ó»»ñÁ Èçëí μ³ ïÜ³ 1/2 Ý èçÝ³ Ú»áμ³ Y»ñCó ÚçÝá.. eëí³. 1³ é³ ÝÍ»ñ: Í³ ñÍ»ë Ä», Ñ»Yó 1 ñ³ Yù èçÝ »ñ»áðU é³ 1çáñÍ³- i áñÝ»ñC j ññ³ YÍ»ñçÝ: Èáðë³ i áñí áÓ · áí ÇÝ»ñÁ Í³ ñáñO »Ý 3 ñ³ - · áñ»Ý i 3 Õ³ ß³ ñÁí»É Í³ i 3 ñ»É ÈññÁçÝ Ú³ Y»ññ, 3 Ýß³ ñÁ Í³ Èí»É, ñ³ Yù 3 é³ ç »Ý μ»ñáðU é³ 1çá³ ÍçùÝ»ñ: 2é³ 1í»É- · áððÝ μ³ ññðñáððÁÜ³ Y»ñÁ, áñí »Ó 3 Ú · áí ÇÝ»ñÁ ÁéññáðU »Ý, Ñ³ è- YáðU »Ý 50-70 ÍçéñÙ»í ñç:

ÓCÁHÁÍ ËÍCÝ · ÑÁÐÙ ÐÑ, ÁÑ Í Ç»½ ÑÙÁÐÙ Í³ Ñ»ÍÇ Ë · Í ÝÉ
Ó³ ÝÍ³ Ó³ Í Ù³ Õ³ Ù³ ÍÑÁÁÐÍÑÓÝ. ÇÑ ½³ Ñ·³ ÓÙ³ Ý Ù»ç " Ù»ÍÁÇÓ
³ É³ C ³ ÝÓ³ Í, " Ù»ÍÁÇÓ »Í ÚÝ³ Ó³ Í;

Ø³ ñ¹ÇÍ Ñ³ ×³ È Ñ³ ñó »Ý í ³ Íçë Á» ÇÝääõt Ýñ³ Ýù, ³ Úäo
³ Ù»Ý³ Úçí, ˜òÝ B÷ ïáðÙ Ù»½Ñ»í á³ ßí áÝ³ Í³ Ý Ù³ Í³ ñ¹³ Íáí:
é³ Í³ ÚY Í³ Ý Ñ³ Í³ è³ ÍÁ 1Í³ ïáðÙ Ùç B³ ñù ÷³ eï »ñ:, ³ 0 ñÍñç
íñ³ ³ Úñáññ³ Í³ ÚçÝ Ñ»Ý³ Í»í »ñç ³ éï³ ïáðÙ ðÝ : Ø»ñ
ÝÍ³ i Ù³ Ùp óáð³ µ»ñ³ Í Ñ»í ³ ùñùñáðÙ ðÝ Á ÑÝ³ ñ³ 1áñáðÙ ðÝ :
ÁÝÓ»éáðÙ Ñäœ³ É³ à³ . ³ ïáðÙ ÑÝ³ ñ³ 1áñ B÷ áðÙÝ»ñç Ù³ eçÝ:
³ ÝÁ Ñ³ e»É ð ³ Úi »õ, áñ Ù³ ÙáðÙ ðÝ eïë»óçÝ »ñ»³ É³ Ú áçëèç
Ñ»Ý³ Í»í »ñç ×ß ñçí ³ ßÈ³ ññ³ . ñ³ Í³ Ý ïáñ¹ÇÝ³ i Ý»ñÁ:
, ñ³ Ýóçó Ù»ÍÁ à»ññç Ñ»Ý³ Í»í Ý : èäœ³ eï ³ Ýç Ññäœçë . ³ ñ»-
ÙáðÙ ùç ÇÝä áñ Ùç 1³ ïáðÙ Ñ³ ÚY³ µ»ñ³ Í ð »ë Ù»Í eï áñ . »í -
ÝÙ³ Ýñ»Ý³ Í»í : i »ñçÇÝçë Ù³ eçÝ ÑçB³ i ³ ïáðÙ ðñ i ³ Í³ 1çÝ
è»ñçÈÁ, 1ñ³ i »ñ³ µ»ñÙ³ Ë ×çßí : , 1»é ³ è³ Ýó ïáñ¹ÇÝ³ i -
Ý»ñç, ÈäeáðÙ »Ý ³ ñ¹Ç aóýáñ. Ý»ñÁ:

² ŪI »Ö N³ × ³ È ³ ÝN³»i ³ YádU »Ù³ n¹çİ, N³ × ³ È ¹çİ i ádU
 »Ù³ YádU ³ È »n¹çİ È»i: è³ İ³ ÚY . È³ iáñ µ³ ½³ Ý, ³ YádU ,
 · i YádU ç ÈçU³ È»iáñ µ³ ½³ Ý »iáñ µ³ ½³ Ý: D»Yó ³ Ùi »Öçö ç È³ N³
³ n¹ »Ù³ i N³ ½³ n³ ÜÜ³ İY»n¹ç ÁY³ óùádU ³ ÜpáÖç ³ È³ nNáí
 Ü»i i ³ n³ ÍíádU »Ù³ Yéáíáñ × Bi ádÜ Üp áo µ³ nÖñ Ü³ -
 İ³ n¹ç ÁY³ YáÖ »n¹ç ÖçÝ »n¹çÝ ³ ÜÜáñ n³ İ³ ÜçÝ »n¹ç
 N³»i È³ Ü³ Y È³ YáÖ · Ci »ÍçùÝ»n ³ Üç

¶ áðaðAðaðY áðYç NÇáðAÁ½, áñç Ñ³ Ù³ Ó³ Ú³ Ý ÿñ· Ç³ Ûç áñá-
ß³ ïç i »ë³ ÍY»ñ ýççÍ³ ï³ Y ³ éáððáí ÝððA³ ï³ Y³ óíáð »Ý
µ³ ¼Ù³ ¼³ Y µððm» ð³ ÛçY Ó·»ñç Ù»ç, ³ e³ ç³ oÝ· ïðñ³ · Y¹ç
á³ i Ù³ Yç µððm» ð³ · ñi ³ ï³ Y ï³ éáðði³ ÍuÁ NÇÙY³ Ù³ Eù³ ·
áðA³ ÛçY ó³ Yóç O· áí: ÐY³ · »i Y»ñÁ Ùððæ Ù³ eY³ · »i Y»ñç Ñ»i
Ñ³ Ù³ · áñI³ ÍoáðAÙ³ Ùp »Í»E· Y ³ Ú³ »½I³ ï³ óáðAÙ³ Y, áñ ³ e³ ·
í»EÑ³ Ú Yç ÑY³ · áððY eñp³ ½³ Y ûñ³ óáðo³ ÛçY ï³ éáðði³ ÍuY»ñÁ
yéAááðN³ YçA ² Y. Íç³ ððð, ² ñi ³ çùA D³ ñ³ i³ ÛçY àðñ³ ððð

ÑÝ³ · áðÛÝ ù³ Ó³ ù³ ÍñÁáðÛÍÝ»ñC Í»Ýí ñáÝÝ»ñA WÝÇY »· Çáï ³ ·
Í³ YÁ Í ³ Ñçñ»ÛáðÛ, Y³ E³ ÑÝ Í³ Í³ YÁ ØáÑ»Ýçá-, ³ ñáÛáðÛ,
½³ i ÍC ÍÖÜÇY, ä»ñáðÛ " ³ ÜEÛ. i ÝíáðÛ »Ý áð³ ÜÇY ó³ Yóï Ñ³ -
i áðÛÝ»ñC Ñ»Ýó ³ Üäçéç Ñ³ Y. áðÛÝ»ñáðÛ: ĐÝ³ · áðÛÝ èñµ³ ½³ Y
Í»Ýí ñáÝÝ»ñA áá Ûç³ ÜÝ ³ éáðÛÍ ³ Í »Ý i Ç»½»ñ³ Í³ Y Ñæé³ Yù-
Ý»ñC í³ Üñ»ñáðÛ, ³ ÜEÇñ»Ýù Çñ»Ýó Ñ³ Ù³ ñ Ñ½ñ áññù³ ÜÇY, ³ Ü
èçÝùY ái i Ù³ Üþ ³ é³ ç³ óáð, ¹³ ßi »ñC ³ ÜþáðÛÝ»ñ »Ý: ¹³ -
x³ ñÝ»ñC, þáðÛ·»ñC, Ù»Í³ Í»ñi Å³ Üe³ ù³ ñ»ñC þáðÛ x³ ñi ³ ñ³ -
á»i ³ Í³ Y Í³ éáðÛÍ ³ ÍñÝ»ñA éi »ÜÍáðÛ »Ý i ³ ñ³ Í³ Í³ Y Í³ -
éáðÛÝ»ñ, áñáYù Çñ»Ýó Üñç³ Í³ ÜáðÛ ³ é³ ç³ óÝáðÛ »Ý Í»Ýé³ -
¹³ ßi " áññù³ ÜÇY ¹³ ßi »ñ: Øç Ü³ ñù Ñ»i ³ ½ai áðÛÝ»ñC
å³ i Í»ñ³ óÜ³ Üþ ⁰ñIÇñÁ ¼ai áñ¹íáðÛ : Í»Ýí ³ Yç ûñ. ³ Yçá/Üç
Ñ»i " Ù³ i Yç ßi ³ Í Ñ³ Y. áðÛÝ»ñC Üççáóáí : Ý»ñ. ³ ÷ aE³ Y³ -
ÍáðÛ : Çñ³ Í³ Y³ óÝáðÛ Üñç³ Í³ i ³ ñ³ ÍáðÛ Ü³ Y, i Ç»½»ñC Ñ»i :

Đđ³ . áđ³ Ý ù³ ð³ ù³ ĩ n³ Áá ã³ l³ ã Ý »ñ³ ï³ ÿ i³ ñ³ ÿ »ñ³ ù³ ái³ -
í ád³ ù³ ; á Á ú-Ý »ñ³ ñ³ x³ È³ ï³ ï³ ù³ ÿ Í » ã³ ã³ 20³

âÝ³ ÙÍ Ýñ³ Ý, áñ³ ÙµáÖç Áí³ ñí³ ÍÁ Éáï ÑçàáÅ½Ý»ñ ..
»Ý³ ¹ñáðÅÙðÝ»ñ »Ý, ÙÇ ß³ ñù áñáß³ İÇ ½áö³ ¹ÇàáðÅÙðÝ»ñ ..
ûñÇÝ³ ä³ ÷ áðÅÙðÝ»ñ ã»Ý İ³ ñáð Åä³ i³ Ñ³ İ³ Ý È

◦ ÝA³ 1ñiáðU ÿ, áñ 1ñ³ Ýù I³ éáðð»É »Ý Çñ³ ½»I³ i E³ Ýi -
Ý»ñÁ, Ñ³ ñí Ç³ éÝ»Íñí Ñ³ Ù³ ñE³ ñÑ³ ÚÝ i Ç»½»ñ³ I³ Ý³ ð»i ÇÝ
1ÇÙ³ . ñ³ i»Íñð ÑÝ³ ñ³ i áñáððÚñð Á:

³ ÇÝÄÁñ ã³ ÷ ÁÍ û· YÁdÙ { ^o. ÇÀï áéádÙ ¶ Ç½³ Û³ Íçñç
 à³ i »×Ýc^a 1976 ÁÍ³ Ì³ YÇY Ø³ nëç 1ñ³ ³ Ù»ñCİ Ü³ Y i Ç^{1/2}-
 ñ³ Ì³ Y Sı ÇİÇY. | ³ à³ ñ³ i Ç N³ Û³ µ»ñ³ Í .. Éäe³ YY³ ñ³ I
 êýÇÝùëáí µáñ. »ñç N³ Û³ Íçñç . ³ Õí YÇùÁ Ié³ N»Éäö · áñÍÇY:

1994 ÁÍ³ Í³ ÝÇ ÝáÛÛµ»ñÇÝ Ü² ê² Ý² ØÜ.ç . Ë³ 1áñ
í Ç»½ñ³ Í³ Ý . áñÍ³ Í³ ÉñðÅñðÁ á³ ßí áÝ³ à»ë Ñ³ Û³ ñ³ ï»ó
Ø³ ñëç íñ³ éýÇÝùëç " µáñ. »ñç . áñðÅÛ³ Ý Ù³ èçÝ. : ÚÛ³ µ³ ÝÇó
Ñ»í á, »ñµ ßí ÇÍÇÝ. Ç| Éñð³ ÝÍ³ ñÝ»ñÁ í»ññðñáðÅÛ³ Ý »ÝÄ³ ñÍ-
í»óÇÝ Ñ³ Ù³ Í³ ñ. ÇäÝ»ñç û. ÝáñÛ³ Ùµ, " í Ç»½ñ³ µ³ ÝÝ»ñÁ
Ñ³ èí³ í »óÇÝ³ Û, Í³ Ù³ ó³ í Ù³ ÚáðÍ³ èáðÍçé, áñí »Ó áñáñí »ó
Ù³ ñëÛ³ Ý µáñ. »ñç Ñ³ è³ ÍÁ^a 500 ÙÇÍáÝÇó ÙÇÝá" 9 Ñ³ ½ñ
í³ ñç:

◦ Ä » Üäáñ³ ī³ Üçý Böö³ ý, s¹l³ öi ýç 1áïí nçý³ Üç¹ N³ Ù³-
Ó³ Ü, İñiÝáðù ; çñ ÜäÝ³ à³ i çí à³ i ÜäðÜäðýÁ 2ñ». 3 İY³-
Üçýçý Yü³ ÜäÝ³ à³ i çí i ç»½»ñ³ İ³ Y N³ Ü³ İ³ n. »ñç Üäáñ-
n³ İY»ñç íñ³, ³ à³, Çñáù, Ø³ nëç íñ³ »ñµçó» İ³ ñáÖ ; »Ø³ İ
Íçý»É³ i È³ Yí Ü³ Üçý Yü³ Y ù³ Ø³ ù³ İñäðÜäðý: 2 i È³ Yí Ç¹ Üç
Í³ ÖïäðüÁ Ü»½çó N»éáö ; Üäí³ íñ³ à»ë ÜçÍçáY i³ ñç, .. Yñ³
. 3 öi ÜçùÁ Üçýä» Nçù³ 1»éµ³ ó³ N³ Ü 1³ İ ä: Đ³ Ü Üç¹ Üç³ Ü,
áñ³ i È³ Yí Y»ñÁ ù³ Ø³ ùÜ»ñÁ İ³ éáððáðù ; çý Sñç³ Üç¹ ..
SÍ»Yí ñáÜç¹ Öáí, áñÁ i ç»½»ñùç .. Yñ³ 3 Yí»ñçáðÜ³ Ü
Èánñ¹ Üçý³ ;

**Ø³ ñ¹ Í³ ÚÝÙ³ Ù³ Ø³ Ù³ ÍñÁáÃÇáØÍÁ í »ñáÑÇØÙ³ Íç í »ñ³ µ»ñÙ³ É
áØÝ³ ³ ÍÝ³ éao³ à³ óadØÙ»Ý»ñ³ ëí ááoÙ»Ýç ³ Ý. Íç³ Í³ Ý³ ëí Õ³ -
¹çí ³ ñ³ ÝÁ ÙÙ4-ñ¹ 13 ñ Ù.Á.³ .ñ³ ¹ »ñç»ñë àññ³ ÍñðÙ N³ Ú Ý³ µ»ñ-
í³ Í ÑÝ³ 13 ñÙ³ Ý Íçë³ ÍñÍ³ Ý ² ñÙ³ ÇÙ Ù³ Ø³ ÙÁ, áñáÙ»Ý ³
éaoÙí³ Í »Ý³ Ú ÝáØÙ»ëí ¼áoÙúáí:**

² ñÍ³ ÇÙÇ İ»Ýİ ñáÝÁ 160 Ü i ñ³ Ü³. Íáí i ³ ×³ ñ⁻³ eii ð³ ¹ç-
i ³ ñ³ Ý;^a İ»Ý¹³ Ý³ İ»ñáC ×ß ñCí à³ i »ÝÁ;

êÁááôÍÑ·ÝÁ Í³ ¼Í³ Í i »ñÍáðñç³ · Í»ñÇó. Ý»ñùÇÝÁ³ 30
áðôñ³ Óç. Í³ Ý. Ý³ Í ù³ ñ»ñÇó " ³ ñí ³ ùÇÝÁ³ 56 û³ ñ»ñÇó:

◦ ñÍäó Í³ éáðòÝý ñÝ ðÉ »ñÍñ³ ã³ ÷ ³ Í³ Ý ñíç³ ÝÝ»ñ »Ý, ÇéI
êÁááöÝñ»ÝçÇ ÷ áéÇÍÝ»ñç ûõ³ Íç ß³ é³ 1çõÁ ë³ Ýí ÇÙ»í ñç
×ßí ááðÜß Ùþ Ñ³ ï³ è³ ñ ï³ ñí³ çùç Ý»ñùçÝ ûõ³ Íç ß³ é³ 1ôçÝ:
Øç³ Ý. ³ Ù³ ÜÝ Ñ³ ÙÁÝÍÝáðÙ »Ý Ý³ .. Ùç ß³ ñù ³ í»Íç ÷ áùñ
Ü³ Ýñ³ Ü³ èÝ»ñ:

ØÇÙÙÝ ÝóÇó ÑëÍ³ Ù³ Í³ Ý ï ³ ñ³ ÍáðÙÝ í ñ³ . ï Ýíáð ³ Ù
ÑÝ³ 1³ ñÙ³ Ý ³ ëi Õ³ 1Çi ³ ñ³ ÝÝ»ñC ÝÙ³ ÝáðÙððÁ ÈáéäÙ ;
Ùç³ èÝ³ Í³ Ý Ý³ È³ ù³ Õ³ ù³ ÍñÁáðÙÝ Á à³ i Í³ Ý»ñðÙÝ
Ù³ èCY 21:

²Ýμ³ ó³ i ñ»Íç »ñ”áðÍÁ»ñç “é Ù»Í ûñçÝ³ i: Ø»Í ‘ñçí 3-
Ýç³ ïððù, Í ñçí i ð³áðù, êáçí 3 i Íáíç i 3 ñ³ Íùáðù Ñ³ Y¹çàáðù
»Ý Ý»áÍçÁç Á³ Ù³ Ý³ iÝ»ñç 3 é»ðÍí 3 Í³ ÚçÝ i³ éáððY»ñ^a á³-
ñáñ³ Ó’ ái i 1³ Í ù³ ñ³ ß³ ñ»ñ:

¶ áÍbóðÍbóðY áðYç ÑçááÁ»½, áñ ÝÙ³ Ý ù³ ñ³ ÚçY É³ µçñçÝÁáéÝ»-
ñÁ „ Íbñç³ YY»ñÁ ³ é³ ç³ ó»É «Ý áã Á» Ù³ ñ¹ Í³ Ýó Ù³ eÝ³ Íoáó-
ÁÜ³ Ùµ, ³ ÚE á³ ñaõñ³ Ó» 13 e³ Íañí»É »Ý i» Õ³ Í³ Ý · ñ³ íçí ³ -
óçáÝ ³ ÍyáÙ³ Íç³ Ý»ñç Ý»ñ. áñÍáðÜ³ Ùµ: Í ³ ÍçýáéÝç³ Úç ² ½ ³ -
ÚçY ³ ñ· »Íaóç Ø³ Ñi³ Ý Ðái i áðÙ ³ ñi³ Í Íaõe³ Ýí³ ñÝ»ñÁ Ñ³ e-
i ³ i áðÙ »Ý ³ Ú ÑçááÁ»½: , ñ³ Ýó ïñ³ ó³ Ú aÓY »ñ»áðÙ »Ý
aañ³ ó³ Í Íçç Ñ³ i ³ ÍçYá Ñ³ ñÁ ³ ï³ ½³ ÚçY Ù³ Í»ñ»áðÁç íñ³
ù³ ñ»ñç Ááð³ Í »ñÍ³ ñ ³ ÍaëÝ»ñÁ: , ³ i »Íaí Áéi µ³ ¼³ Áçí
Ñ³ Õáñ¹³ . ñaðÁÍbóðY»ñç, ³ Ú 1³ ûñ»ñáðÙ ÇÝúÝáõñáðÜ³ µ³ ñ
ß³ ñÁÍáðÙ »Ý ÇÝäà»ë Ù³ Ýñ ù³ ñ³ Íi áñÝ»ñÁ, ³ Úäà»ë , Ë ÚçYá-
Í»ë i ÁÝ³ Íßéáò Ëáßñ. Ë³ ù³ ñ»ñÁ:

àñà»ë Ùç ³ ÙÙ ûñçÝ³ Ì Ì³ ñ»Íç { µ»ñ»É ² Ý¹»ñç Ü³ èï³
µ³ ñØñ³ ï³ Ý¹³ Íç ïñ³ . i Ýí³ Í Ñeï³ Ü³ ì³ Ý Ýí³ ñÝ»ñÁ, áñáÝù
Ñ³ Ü³ óúáí ³ ÙþáõçáíçÝ ÁÝ¹. mÍíáðù »Ý Ùç³ ÚÙ ÇÝùÝ³ Áçéçó
¹çí »Íçë ¼5¤

¿Ý»ñ. ³ Íñ³ i ́³ Í³ Y ÷ áE³ Y³ IáðU i Ç»½ñùÇ N»i :

ÓÍ ÁÍ³ ÚP Í ³ ÚY μ³ YCÝ, áñ ³ Ú ÁY¹áðÚY»ñY ³ Úéúñ · i YíáðÚ
»Y ÑCáàÃ»½»ñC « »YÁ³ ¹ñáðÚlæðY»ñC Ú³ Í ³ ñ ¹³ ICÝ, áà»i ù ð
Ùáé³ Y ³ E áñ · ñ»Ã» µáññ · Cí ³ Í ³ Y N ³ Ú Y ³ · áñÍáðÚlæðY»ñY ÞE
ÙC Å³ Ú³ Y ³ Í ÑCáàÃ»½»ñ »Y »O»E

² ðî °ðî ðÚ² ø² Ô² ø² ï ðÀàôÂÚàôÜÜ°ðÆ
² ¼, ² ÜP² ÜÜ°ðÆ aðàÜàôÀ

Đ»ї à³ i »ñ³ ¼ÙÙ Á ³ Ù³ Ý³ i³ sñç³ ÝáðÙ ³ ßÈ³ ñÑç ³ é³ ç³ -
i³ ñ »ñlñÝ»ñç, Ñ³ i i³ á»ë e i Ç»½ñ³ i³ Ý Ñ»i ³ ½i ácÁlñôÝÝ»-
ñáí ³ i i³ Cíáñ»Ý ¼µ³ ðiáõ ² ØÜ-ç .. Ý³ ÈiçÝ Èêðø-ç Ñ³ è³ -
ñ³ i³ i³ Ý áõ . Çi ³ i³ Ý . Çi ³ IóáðÙÙ Ý Ù»ç áÁú-Ý»ñç ÑçùÝ³ -
Ñ³ ñó»ñÁ ³ eëi Ç»x³ Ý³ µ³ ñ eIé»oÇÝ ³ éÝáí»É Ù»ñ ¶³ ß i i³
ñáðÙ ³ Ú sñç³ á³ i áõ i Ç»½ñùáðÙ ³ mì »ñlñÙÙ µ³ Ý³ i³ ÝáðÙÙ
Ý, ÑÝ³ ñ³ iáñ ³ Ûi Ç»½ñ³ i³ Ý ù³ Õ³ ù³ ³ IñÁáðÙñôÝÝ»ñç Ñ»i
ß÷áðÙÝ»ñç Ñ³ eëi ³ i Ù³ Ý áðññáðÙÙ Ùµ ³ i³ ñíáõ ç³ Ýù-
ñçÝ: i Ç»½ñ³ i³ Ý i ³ ñ³ IáðÙñôÝ Ù³ ñ¹áõ ¹áññé . ³ ññôµáôÝ ÷ ³ e-
i Á, û¹³ ãñô³ iáñ ÁéçàùÝ»ñÁ ¹»àÇ ÈáöeÇÝ, ³ Ýû¹³ ãñô³ iáñ i Ç»-
½ñ³ i³ Ý ³ á³ ñ³ i Ý»ñáí Ùáññ³ iÝ»ñç .. ³ Ùµáõç ² ñ». ³ iÝ³ -
ÛçÝ Ñ³ Ù³ i³ ñ. Ç ÁÝ¹³ ñô³ i Ñ»i ³ ½i ácÁlñôÝÝ»ñÁ IñiçÝ °ñ-
Içñ Ùáññ³ iÇ µ³ iÇäÝ»ñç . Çi ³ IóáðÙÙ Ý Ù»ç ³ ññÝ³ óñçÝ ³ Ý-
ñçß»Íç Á ³ Ù³ Ý³ iÝ»ñçó ³ Yññô»Íç Ñ³ ñóÝ ³ Ý Ù³ èÇÝ, áñ Ù»Ýù
³ Ùµáõç i Ç»½ñùáðÙ, ³ ñ¹ññ`ù, Ùç³ i µ³ Ý³ i³ Ý ëÝ»ñÝ »Ýù, Á»
Ù»½ sñç³ á³ i áðÙ »Ý µ³ ñÔñ Ùi ³ iáñ . áñlñôÝ»áðÙÙ Ý
³ Ù»Ý³ µ³ ¼Ù³ ½Ý Ó»»ñáí ûÁi i³ Íß³ i ³ ßÈ³ ñÑÝ»ñ:

ÝÁ, Ý³ ÷ áñÓ»ó à³ ñ^{1/2} µ³ Ý»É Á», ³ ñ¹ ïáù, ³ Úí »Óçó áç i³.
ñ³ Ííáðù é³ 1çáx³ é³. ³ ïáðù, áñÁ Í³ ñ»Íç ÍÍçÝ»ñ Ù»ÍÝ³ µ³ Ý»É
áñà»ë µ³ Ý³ Í³ Ý ù³ ð³ ù³ Í³ ÝáðÙÙ³ Ý ³ 1/4³ ÝÙ³ ÝÝ»ñ: ² Ù
³ eii Õ»ñÁ Ù»1çó µ³ i³ Í³ Ý Ùáïi ççÝ · i Ýáðù, è³ Í³ Ú³ Ù».
Ý³ Ùáïi ççÝ»ñÁ áççÝ. ¹ñ³ Ýóçó Ù»Íç ïáðÙÙ³ Ù»1/2 çñ Ñ³ èÝáðù
i³ èÝÙ»Í ïáðÙÙ³ ççÝ i³ ñççÝ»ñç ÁÝ³ óùáðù, çéi ÙáðÙÙ³ i³ èÝ-
»ñíáðù, ñ³ Ýù ç»ñÙáðÙÙ³ Ùµ, ïáðÙÙ³ iáñáðÙÙ³ Ùµ " ùçÙç³ Í³ Ý
Í³ 1ñáí ß³ i ÝÙ³ Ý ççÝ Ù»ñ ² ñ». ³ ÍçÝ: , ñ³ Ýó Ñ³ è³ ÍÁ
ÝáðÙÙ³ »ë Ùáïi çñ ² ñ». ³ Íç Ñ³ è³ ÍçÝ:

óí »Ã« Ù»ñ ²ñ». ³ÍÁ ßñç³ á³ i áðÙ »Ý Ùáññ³ ÍÝ»ñ,
áñáÝóÇó Ù»ÍÇ íñ³ · áðñðÁñðÝ áðñÇ i »ÉÇÍ³ à»ë ½³ ñ. ³ ó³ Í
ù³ Õ³ ù³ ÍñÁáðñðÝ, áñÝ ÁÝ¹ áðÝ³ Í i eë »ÓÍ»Éµ³ í³ Ý³ ñ³ ÷
Ñ¹áñ Ñ³ Õáñ¹Çä, ³ á³ ãç Í³ ñ»Íç, ³ ñ¹ññ`ù, »ÝÃ³ ¹ñ»É, áñ ³ Ú
»ñÍáó ³ ñ». ³ ÍÝ»ñÇ Ùáï ðÉ Í³ ñáð »Ý ÍçÝ»É Ùáññ³ ÍÝ»ñ, áñáÝó
íñ³ · áðñðÁñðÝ áðñ»Ý i »ÉÍÇÍ³ ïç µ³ ñðñ Ù³ Í³ ñ¹³ Íáí
ù³ Õ³ ù³ ÍñÁáðñðÝ»ñ:

ē³ 1Çá³ 1/2³ ÝB³ ÝÝ»ñÁ Ù»1/ÁÇó¹ »áÇ i Ç»1/2»ñù »Ý Ñ»é³ ñ-
 Ó³ İíáđÙ B³ i 1³ Õáöö: 1945 Áí³ İ³ ÝÇó Ñ»i á B³ i a³ Ýó³ Í
 Ñ³ çáÖí»ó ÁÝ¹áööÝ»É ÈáœëÝÇó³ Ý1ñ³ 13 ñòö³ Í é³ 1Çáñİ³ öçáÝ
 ÇÙàáđëÁ: ÈáœëÝÇ iñ³ . i ÝíáÖ³ eë ð³ Ý³ íáñ¹Ý»ñÁ İ³ à ¿çÝ
 à³ Ñä³ ÝáđÙ oññïç Ñ»i : 2ñ¹Ý Èáñ i Ç»1/2»ñù Á³ ÷³ Ýó³ Í
 i Ç»1/2»ñ³ İ³ Ý 1/áÝ¹»ñÁ İ³ é³ 1³ ñíáđÙ ; çÝ oññïçó aðö³ ñíí³ Í
 é³ 1Çá³ 1/2³ ÝB³ ÝÝ»ñç û. YáðñÜ³ Ùµ: Añ³ İ³ Ý³ óí»ó i »Ý»ñ³ Üç
 é³ 1Çáñİ³ öç³ Ý: oÝA³ 1ñ»Ýù, añ³ Ü áÇeç ëñİ³ i añç³ É-
 Ñ³ 1³ ùÁ . i ÝíáđÙ ; Ù»1/ÁÇó B³ i Ñ»éáöñ ûi³ ñ³ ñ». 3 İç ßáñç
 aï i íáÖ Ùáñ³ İç iñ³: ¶ñçY- »Ýİç ûe³ Ýí»ó Ù»i ñ³ Ýáö
 é³ 1Çá³ eë ð³ 1³ Çi³ İÁ İ³ ñäÖ ; ÁÝ¹áööÝ»É Ýñ³ 3 1/2³ ÝB³ ÝÁ9,
 Çe³ 1/2³ ÝíñÜ³ . Ç Ñ³ ñüñç Ù»i ñ³ Ýáö é³ 1Çá³ eë ð³ 1³ Çi³ İÁ³ 30
 ëköëÝ³ Üç³ ñçÝ»ñç ÁÝ¹ òúáđÙ: Đ³ Ü Ýç »Ý 2ñ». 3 İçó³ 1»Üç
 ÷ áùñ Ñ»é³ 1áñäöÜ³ Ý iñ³ . i ÝíáÖ ßáñç 350³ eë ð»ñ: oÅ»
 1ñ³ ÝóÇó Ù»iÇó³ 1/2³ ÝB³ ÝÝ»ñ áðö³ ñíí¹çÝ i »Ýçij³ i³ ý³ Üç

ÙççáóÝ»ñçù· ÝáððÙ³ Ùµ, áñáÝù ³ Ùéññ ³ Ý ³ ññç Ýñ³, ³ à³
 ¶ ñçÝ- »ÝÍç é³ ¹çá³ eëi ð³ ¹çí ³ ÍÁ ³ Ýà³ Ù³ Íáñë³ ñ ¹ñ³ Ýù:
 ¶ ñçÝ- »ÝÍç ² ½ ³ ÙçÝ é³ ¹çá³ eëi ð³ . çí ³ Í³ Ý ³ eëi ð³ ¹ç-
 í ³ ñ³ Ýç é³ ¹çá³ eëi ð³ ¹çí ³ ÍÝ»ñç û· ÝáððÙ³ Ùµ Í³ i ³ ñí³ Í
 ¹çí ³ ñíáðÙÝ»ñç ÁÝ¹ñ³ Ýáññ i "áðáðññá Í³ ïù»ó 150 Å³ Ù,
 è³ Í³ Ù ³ ñíáðñá ì³ ó³ è³ Í³ Ý ëñ³ aá Ùç ³ ¼³ Ýñ³ Ý ãñ³ çáð-
 í »ó ÁÝ¹áðÝ»É ð»Ýó ¹ñ³ Ýáí ïé ³ ïí ³ ïí ³ Í»ó Ñ»í ³ ¼³ aáð-
 ñçáðñÝ»ñçáú ¼Ø² -ç Ý³ Ë³ . çí ³ Ýí³ Ýí³ Í Íñ³ . çññåñ

ú¼Ø²-ç Íñ³ · ñÇó 25 i ³ ñÇ Ñ»i á ³ ÙµáØç ³ ßÈ³ ñÑáðÙ Çñ³ -
 ï³ Ý³ óí »óÇÝ ³ ñÑ»eï ³ ï³ Ý Í³ . Ù³ Ý i Ç»½»ñ³ ï³ Ý é ³ ¹Çá ³ ½
 ¹³ Ýß³ ÝÝ»ñç áñáÝÙ³ Ý ßáñç 40 Íñ³ · ñ»ñ: ² Û Á ³ Ù³ Ý³ ï³ Ùç-
 çáóáðÙ ï³ i ³ ñí³ Í ¹Çi ³ ñÍáðÙÝ»ñÝ ³ ÙµáØçáðÙ³ Ùµ ¹»ñón³ Í
 i .. »óÇÝ 120 Ñ³ ½ ñ Á ³ Ù, e ³ ï³ Ú µ³ ó³ ñò³ ï³ à »é áá Ùç Ñ³ e-

í ³ í áðU æi ³ óí »ó ³ ÚÙ ³ èçY, áñ ³ m̄ »ñiññÙ ³ Ù ³ ÓÙ ³ Ù ³ iññÁo-
ÁñññY»ñç ³ áY çñ ³ Í ³ Y ³ óíáðU ; é ³ ¹çáñ ³ x ³ È ³ Í ³ YáðñññY-
Y»ñáí :

Ð³ Ù³ à³ i³ e³ Ë³ Y¹³ i³ áOáCáÙáoÝY¹³ níC³ i³ ní³ Ù³ µ³ YáOáÙáoÝA
µ³ i³ Í³ YCÝ³ Í³ YN³ Ú³ i³ ní³ . áOáÙ³ Y³ e³ NÙ³ Y³ ÷³ IáOáÙ³
N³ Oá³ N³ ní³ »Eáo³ »Cn³ Ù³ e³ CÝ³ N³ Oáñ¹ »Eáo³ N³ Ù³ ní³ »nIñ³ Ù³
ù³ Ó³ ù³ IñAáoÙáoÝY¹³ níCÝ³ YN³ A»Bí³ i³ Ú³ i³ 1»E³ e³ 1CáN³ Oáñ-
1CáCó³, ù³ YC³ añ³ ½³ ní³ Ó³ Í³ ní³ »nIñ³ Ù³ ù³ IñAáoÙáoÝA
á»i³ Ú³ i³ añ³ Ùáoñ³ óñ³ Í³ YC³ »E³ i³ ní³ Ù³ . YC³ e³ Í³ Y³ x³ e³. 3³ Ú³
AáoÙ³ »nC³ 1Ó³ à³ ½³ aÍY¹³ »1ní³ YCó³ N»i³ á³ ÙC³ Ú³ Cn³ i³ C»½³ ní³-
Y³ 1»i³ Y³ aÓO³ níC³ i³ C»½³ níC³ Cn³ Y³ N»i³ 2³ ûnùnáO³ BñC³ YÁ³ Më³

ú¼Ø²-ç Íñ³·äç³í³ñi Çó Ñ»í á ²ØÜ-ç ú¹³·Ý³ óáðÙ³Ý
 .. i Ç»½ñ³ ï³Ý i ³ñ³ÍáðÙ³Ý Ñ»í ³½ai áðÙ³Ý ³½ ³çÝ
 1³ññáðÙ³ÍÁ ÓéÝ³ÙáðÈ »Ø³í ñàã »ññ³çÝ ÇÝ »ßÍi Ç
 áñáÝáðÙ¹ (SETI) ³Ýi ³ÝáðÙáí Íñ³·ñç Çñ³ ï³Ý³ óÙ³ÝA: ¶çí -

Ý³ Í³ ŸÝ»ňç ÙÇ áâ ÙÍ É Äáðµ ÙÇ³ óñ»ó ÿÉ Íí ñáÝ³ ÛÝ e³ ñù»ñ
N½áñ N³ Ù³ Í³ ñ· Çä, áñà»ë¼ Ç ÙÇ ù³ ÝÇ i³ e³ ÿÝ³ ÙÛ³ ÿÍ»ňç ÁÝÃ³ ó-
ùáðÙ aðýÍ ÁÝ¹ ñç 1 Ç»½ ñùçó »ÍáÔº ìáñl Ó³ Ú»ñÁ, ÑáðÙ aðýÍ Ý³ -
ÍáÍ Íé»É³ ñi»ñÍñÛ³ ù³ Õ³ û³ ÍáÁáðÛ³ Ý³ ½³ Ýß³ Ý: °ñÍÝùáðÙ
Í³ Ý µñáñ³ íáñ³ eëi Õ»ñ, áñáÝù Çñ³ ñçó Ñ»éáô»Ý³ ÚÀÇeç
í³ ñ³ ÍáðÛ³ Ùµ, áñ N³ ¼çí ï Ù³ i ã»Íç Ù³ ñ¹ Í³ ÚÛ³ ÚµéÝÙ³ ÝÁ:
Ø»½³ Ù»Ý³ Ù»ñÛ³ Í³ ³ eëi ÕÁ · i ÝíáðÙ ï³ ÚÛ³ Ý Ñ»éáq, áñ Ýá³
x³ e³. ³ ÚáðÛÁ °ñÍçñ ï N³ eÝáðÙ áññé ÍáðÙ³ ÚÛ³ Í³ ñç³ Ýó, ÇéÍ
äj áñ ÍáðÙ³ ÚÛ³ ÚÛ³ Ùµ: ÅeëÍ àù³ ±Ý Ùáñl ñ³ ÍÝ»ñ »Ý ái i ÍáðÙ³ Ú
³ eëi Õ»ñç ßañçÁ: áã áú á· Çi Ç, e³ Í³ ÚÛ³ Í³ ñ»Íç ï »ÝA³ 1 ñ»É Á»
ù³ ÝÇ áñ Ùáñl ñ³ ÍÝ»ñÁ Ó³ ³ Íáñl áðÙ »Ý³ eëi Õ»ñç ßiç³ Í³ ÚáðÙ,
³ à³ ÇÝá áñ i »Ó · áñáðñáðñ ÁðýÍ Ý³ ³ ÚÛ² ßE³ ññÝ»ñ:

Ü² ē² -ç Ùi³ N³ Ø³ óáðÙÁ Yáñ Y³ È³ . Iç i»ñ³ µ»ñÙ³ ÉN³ Ú -
Ýç jñ 1³ Øáð, è³ Í³ Ù¹³ i »ËYÇÍ³ á»ë Í³ i³ n»Ù³ Ù³ Á³ -
Ù³ Y³ Í³ YNÝ³ n jñ: Üáñ è³ nñ³ íáñÙ³ Y û. YáðÙ³ Ù³ èY³ -
. »i Ý»ñÁ á»i ù { áðÙÍY¹n»çÝ µáðñ N³ x³ È³ Í³ YáðÙ³ Ù³ Y»ñÁ^a
ÙC³ íáñçó ÙçÝá^c 10 ·ç. 3 N»ñó: Ð³ i³ Y³ Í³ Y {, áñ N»Yó 3 Ù
á³ i³ éáí {ÉSETI-Y i»ñççÝ á³ NçÝ èi³ ó³ i Yáñ 3 Yí³ Yáð^a
§³ nñóñ Íáñ »ÍáðÙ³ Y ÙçÍñá³ Íçù³ ÙçÝ i »éáðÙ³ Y! 1^b

1992 Áí³ Í³ Ý³ ÑáÍÍ »Ùµ»ñçÝ Ü² ê²-Ý eÍé»ó ³ ñí »ñÍñÙ³
ù³ Õ³ ù³ ÍñÁáðÙñðÝ»ñç ³ ½ ³ Ýß³ ÝÍ»ñç áñáÝÙ³ Ý ê^oð^oÜ, Ää
³ ÝÍ³ ÝÍ³ Í Íáñ Èáßñ Ý³ È³. Íç Çñ³ Í³ Ý³ óáðÙÁ: ê^oð^oÜ, Ää
Ý³ È³. Íç ³ é³ ççÝ ÷ áðÙç Çñ³ Í³ Ý³ óáðÙÁ Ó»éÝ³ ñÍÍ»ó 1976-
1985 Áí³ Í³ ÝÍ»ñçÝ: ² Ù Å³ Ù³ Ý³ Í i Ç»½»ñç Ñ³ ÙÁÝÄ³ ó
áðÙÍÁÝ¹ ñáðÙÁ¹ Í³ Í³ ñíáðÙ jñ i Ç»½»ñç Í³ Ý³ à³ ï³ i Ý»ñç Ñ»í
Í³ àÇ e»³ ÝéÝ»ñç Å³ Ù³ Ý³ Í, " eÍéí»ó ³ ÙµáÖç é³ ¹çá»ñÍÝùç
Ñ»í ³ ½ ³ áðÙÁ:

ê°ð°Ü, AEä-Ç Ýáñ Ý³ Ë³ . ÇÍÁ Ý³ Ë³ i »ëí³ Í ð 10 i ³ ñí³
 Ñ³ Ù³ ñ: , ñ³ . ïE³ 1áñ Ù³ éÁ »ñÍÝùç³ µ³ ñÓñ ïáð»ÍáðÙ³ Ý
 ÙçÍñá³ ïù³ ÛçÝ i »éáðñáðóÝ ð: Ù³ Ë³ . Íç Çñ³ I³ Ý³ ñÙ³ ÝÁ

Ü³ èÝ³ ÍoáðÙ »Ý i³ ñµ»ñ »ñÍñÝ»ñç Ùç ß³ ñù é³ 1çá³ eï 0³ 1ç-
í³ ñ³ Ý»ñ: ÐçÙÝ³ i³ Ý³ ße³ i³ ÿÁ Ì³ i³ ñíáðÙ ï ¶äé-
ëlááðç û³ ïyáñÝç³ ïç Y³ ñ³ Y, ² ØÙ³ 34 Ù»i ñ³ ÿÁo i³ ñ³ Ü³-
· Íáí á³ ñ³ µáéß Ö³ ß ñ³ ïç ùç û· ÿÁðÙßÙ: ² Ú³ i³ ñáðÙ ï
»ñÍñÝúç ñ³ Ü³ i³ ñ³ Í¹ çi áð³ ß»ñí³ é ß»ñí : ð»é³ ÿÍ³ ñ³ ûçÝ
3 1/2³ Ýß³ ÝÝ»ñ ñ³ ûç Y³ µ»ñ»ñáð³ ñ»i á¹ ñ³ ÿó Ü³ ÿñ³ 1/çÝ
áðæáðÜÝ³ èçñáðÙßÙ ïç á»i ù³ 1/µ³ ðí»Ý³ i³ ïç Èáßáñ³ eï 0³ 1ç-
í³ ïÝ»ñÁ, ÇÝääáçëçÝ »Ý 64 Ù»i ñ³ ÿÁo³ ß ñ³ ïç ùÁ ö³ ñüéáðÙ
¶ i³ ï³ ïç³ ï³ Ù 300 Ù»i ñ³ ÿÁo Á³ èÁ² ñ»ëçµáðÙ:

² Ū Ÿ³ Ē³ . ÇÍ Ý aôñÇ ÙÇ û³ Ý Ç Ñ»ï ³ ûñùÇñ ³ é³ ÝÓÝ³ Ñ³ ï -
IáðñáðñÝ»ñ SETI-Ç ³ ñ¹ »Ý ³ Yóİ³ öñ³ Í Íñ³ . ñ»ñÇ Ñ³ Ù»Ù³ ï :
Ù³ È, ² ñ»ëçüáÇ ÝÙ³ Ý Ù»Í ³ Íñ³ í³ ûÝ»ñÇ û. YáðñÙ³ Ùµ ¹ ï³ -
ï ³ ñí áõ ¹ Çí ³ ñIáðñÝ»ñÇ ¹ ï² ³ ïÇ Ù³ èÁ à»ï ù ; ³ Yóİ³ óí Ç
Ñ³ Ù³ ï »ÖÍ³ Í é»ÅÇÙáðÙ, ³ ÛéçÝùÝ . Çí ³ ï³ Ý ¹ Çí ³ ñIáðñÝ»ñÇÝ
» èáíãñ³ ï³ Ý ï, »ÉÝÇ¹ ï³ Ý³ é³ c³ ¹ ñ³ ÝùÝ»ñÇÝ ¹ áõ ³ Ñ»é:

² ÚE Ëéáèù»ñáí, ³ èßí ⁰ 1çí ³ ÍÁ, áñí »Óçó ² É áñ ³ ½³.
Ýß³ YY»ñ eii ³ ÍçYç, è⁰ ð⁰ Ü, ÄääÀ Üßí ³ à»ë í»ñláðáðÜ
; ¹ n³ Yù ³ ßu³ i³ Í³ YáðáÜ³ YÁ N³ Ü³ à³ i³ èE³ Yíßó³ éadáí:

Ü³ Ë³. ÍČ »ñÍñáñ¹ 3 é³ YÓY³ N³ ī IáðláðóY Á áñáYU³ Y Yáñ
é³ J³ 1³ ñáðláðóY j̄, áñY 3 m̄ 3 N³ Ū íáðŪ j̄ ŪC ù³ YC ī 3 m̄»ñ
3 ÉN³ 1³ úY»ñC „ 1Cj̄ 3 m̄ U³ Y ŪC B³ m̄ U»Áá¹ Y»ñC ½áð 3 IóU³ Y
û̄. ī 3 . áñÍ U³ Ū:

êº ðº Ü, æä-ç »ññán¹ ³ é³ ÝÓÝ³ Ñ³ i ïáðññáðÝ Á Ýñ³ a ³ ½
 13 Ýß³ ÝÝ»ñç ½³ ñÙ³ Ý³ ïç µ³ ïÙ³ i³ ááðç ÁÝ¹ áðÝçáÝ»ñÁ „ 1»ñ-
 ïáðçáÝ»ñÝ »Ý: úñçÝ³ i, i ç» ½»ñ³ i³ Ý i ³ ñ³ ïáðññáðÝ Á áðÝÝ¹-
 ñáðÙ »Ý áã Ä» Ù»i ³ Ùñ³ . ñí³ Í Ñ³ x³ Ë³ i³ ÝáðñÙ³ Ùµ, ³ ÚÙ
 Ùç³ Á³ Ù³ Ý³ i 2 ÙçÍçáÝ Ñ³ x³ Ë³ i³ Ý ¹ç³ á ³ ¼ ÁÝÝ»ñáí¹ ïáññ³ -
 ù³ ÝáññáðÝ 19 ðó ß ÚáðñÙ³ Ùµ, ÙçÝá¹ »é Ý³ Éáñ¹ i ³ ñçÝ»ñçÝ
 µ³ Ý³ i³ Ý ³ ¼³ Ýß³ ÝÝ»ñç áñáñáðÙ Á i³ i ³ ñíáðÙ ïñ Ù»i ³ Ùñ³ -
 · ñí³ Í Ñ³ x³ Ë³ i³ ÝáðñÙ³ Ùµ, áñÝ ÁÝi ñíáðÙ ïñ Áëi Ùçç-
 ³ eï ०³ ÙçÝ çñ³ ÍÝç ¥ ïùç »ñi³ ñáðññáðÝ 21ëÙ»i³ Ù OH ËÙµç

³ ī áÙÝ»ñç ॥8eÙ¤ x³ é³ . ³ ÙÙ³ Y Ñ³ x³ È³ Í³ YáðAððY: Ü² ê² - Y
à»i ù ò û· i³ · añÍç ÈáñçY i ç»½»ñç NéIáðAððÜ³ Y Çñ Í³ Ù³ Y Y
³ Úäçëç ³ ½³ YÙ³ YÙ»ñç añaYáðÜ³ »ñäðU, añaYù Í³ »ñäðO »Y
ei »ØÍ³ I ÍÙ³ »EYÁk. Ç³ lñí, ³ ÙäåA^a »µYáðAððÜ³ Ùp ॥6¤

² Ü³ Ùpáðç · añÍáðY»áðAððÜ³ Y ½³ ñ³ óáððU Á à³ Ñ³ YçáðU ; ñ
à³ i ß³ x Çñ³ i³ Í³ Y Í³ ñ³ iáñáðU, ù³ Yç añ³ ññ »IñÜ³ ù³ -
Ø³ ù³ IñAðAððÜ³ »ñç añaYÙ³ Y ÑÙ³ ñ³ iáñ³ YóI³ óáððU Í³ »ñäðO
; ¹Çä»E aña Ùçñ³ Y. Çi YÙ³ YÙ»ñç, ³ ÈE· ù³ Ø³ ù³ Í³ Y · añ-
Íçä»ñ, ÇeI³ 1»ÍÙ³ ÈP Ü³ éáððAí^a ³ Ùpáðç Ü³ ñ¹IáðAððÜ³ Y ß³ Ñ-
ñçY:

1967 Áí³ Í³ YçY ÁY¹áðYí»ó Síç»½»ñ³ Í³ Y i³ ñ³ IáðAððÜ³ Y,
Y»ñ³ éÜ³ E ÈáðëçY Á »³ ÈE »ñ¹ñ³ ÜçY Ü³ nÙçYÙ»ñA, I Ñ³ i³ ½i³ -
Ü³ Y » ù· i³ · añÍÜ³ Y áððAððÜ³ Üp à»i añÍáððÜ³ »ñç · añÍáð-
Y»áðAððÜ³ Y eI¹µáððÜ³ »ñç Ü³ èçY! à³ Ü³ Y³. ÇñA:

0ç ³ ÈE Üçç³ ½³ ÜçY ³ è³ e³ AððAððU^a SÈáðëçYç " añçB
»ñIY³ ÜçY Ü³ nÙçYÙ»ñç iñ³ à»i añÍáððÜ³ »ñç · añÍáðY»áðAððÜ³ Y
Ü³ èçY! Ñ³ Ü³ Ø³ Ü³ · ñäðU ॥979A.¤ ÈáëíáðU ; à»i añÍáððÜ³ »ñç
à³ ññ³ iáñáðAððÜ³ Y i»ñ³ µ»ñÜ³ È ³ YÙ³ à³ ð³ i »ØÜ³ I à³ Ñ³ È
Ø² I -ç ¶HE³ iáñ³ ññ³ áðð³ nÜçY, ÇYä»æ Y³ " Ñ³ è³ ñ³ Iáð-
AððÜ³ YÁ " Üçç³ ½³ ÜçY Ñ³ YñáðAððÜ³ YÁ Sññ. ³ YÙ³ Í³ Y Ü³ Yù³
ó³ YÙ³ ó³ I¹ »e³ Iç YÙ³ YÙ»ñç! Ñ³ Ü³ µ»ñÜ³ Y¹ »áùáðU:

1989 Áí³ Í³ YçY Øçç³ ½³ ÜçY ³ è³ ð³. Çi³ Í³ Y ³ Í³ -
¹ »Üç³ Ü³ i³ ½³ Í³ Y Çñ³ iáñÜ³ Üçç³ ½³ ÜçY ÇYéi Çi aóí³ Ç
Ø³ I³ ñ³ Ü³ nÙçYÙ»ñA Ñ³ i³ YáðAððÜ³ I¹ »óYí³ S² ññ »ñIñÜ³
ù³ Ø³ ù³ IñAðAððÜ³ Y Ñ³ Ü³ Y³ µ»ñÜ³ YÁ Ñ³ çáñ¹ að³ · añÍáðY»áð-
AððÜ³ Y eI¹µáððÜ³ »ñç D³ Ü³ ñ³ ñ³ · ñç! YÙ³ È³ . ÍçY: D³ Ü³ ñ³ -
ñ³ · ÇñA · añÍY³ I³ YáðU aç I³ ñ³ iáñáðU³ ññ »ñIñÜ³ ù³ Ø³ ù³ -
IñAðAððÜ³ »ñç añaYÙ³ Y · añÍAY³ óA: Üñ³ · añÍáðAððÜ³ »ñç
eI¹áððU ; ³ ññ »ñIñÜ³ ù³ Ø³ ù³ IñAðAððÜ³ »ñç Ñ³ Ü³ µ»ñÜ³ Y
à³ Ñçó: D³ Ü³ ñ³ ñ³ · ñç I³ ñ³ añ eI¹µáððÜ³ Y³ i, añ Yñ³
Ñ»ØçY³ IY»ñY Çñ»Yó ³ Ùpáðç áð³ 1ñäðAððÜ³ A I»Yí ñáY³ óñ»E »Y

Ù³ ñ¹Í³ Yó Ùçç " »Ø³ I Ñ³ ñ³ µ»ñäðAððÜ³ Y»ñç Mñ³ i IáðAððÜ³ Y
i³ ñ³ IáðU, Èáññ¹ IóáðAððÜ³ Y»ñç ³ YòI³ óáðU " ³ ÈE¤ ñ³ a
Í³ áí³ I³ ññ »ñIñÜ³ ù³ Ø³ ù³ IñAðAððÜ³ Y»ñç Ñ³ Ü³ Y³ µ»ñÜ³ Y
Ñ³ i : D³ Ü³ ñ³ ñ³ · ñç ÁY¹áððÜ³ Y Yá³ i³ Yó ; ³ a³ ñáðI³ E · Ç-
i³ Í³ Y à³ i³ èE³ Y³ i IáðAððÜ³ Y " Í³ i IáðAððÜ³ Y ³ ñA³ Y³ Ñ³ -
í³ i áððÜ³ Y ³ ñOñ ³ a³ ÷ ³ YççY»ñA: D³ Ü³ ñ³ ñ³ · ÇñA Ü³ Yñ³ -
Ù³ èYáñ»Y Í³ YáY³ I³ ñ³ aðU ; ³ è³ ççY Ñ³ Ü³ Y³ · añÍáðç ù³ Ü
ÉñA: Ü³ È " ³ è³ ç Y³ à»i ù ò Çñ³ ½³ I¹ »ñOYç D³ Ü³ ñ³ -
ñ³ · ñç Ülñœ Ü³ èY³ IçöY»ñçY, aña»æ¹ç Yñ³ Yù I³ ñáð³ Y³ Y
I³ ¼³ I»ñà»E ³ ¼³ YÙ³ YÙ»ñç ¹áð³ · ³ Ñ³ é ÁY¹áððAððU " Ó³ -
I»ñà»E¹çi³ ññIáððÜ³ Y³ : ² Üäðñ¹i " , ¹ñ³ Í³ Y ³ ñ¹ñäðñç
¹ »áùáðU, ÁáðÜ³ i ñíáðU ; Ñ³ è³ ñ³ IáðAððÜ³ Y ÈÜ³ Üñç³ YÙ³ Y
Ñ³ Ü³ ñ³ Ü³ ñ³ ñäðAððÜ³ Y³ aðð³ ñI»E Ø² I -ç ¶HE³ iáñ
ù³ ññ³ aðð³ ñçY, añÁ à»i ù ò à³ i ññ³ èi³ ÍçYç èi³ óí³ I Í³ -
i IáðAððÜ³ Y Üñ³ à³ " ³ ñ¹ñäð³ I»i³ ñ³ ïÜ³ YÁ ॥3¤

àôüäÈà¶Æ² Ü Üäð ¶Æ¹ ² Í ² Ü ðàÈàì àôÚÂ ^¾

°ñIçñ Üáññ³ Iç ÜáYáññi áðU áÁú-Y»ñç · áñäðAððÜ³ Y · Çi³ -
I³ Y ³ à³ óáððÜ³ Y ÑçÙY³ Ñ³ ñóÁ ³ ó³ è³ à»e I³ áí³ I ; ³ ñ¹ç
· Çi³ áððÜ³ Y, · HE³ iáñ³ à»e yççI³ Üç · Çi³ »ÉùY»ñç Íç³ Iç
Ñ³ i :

70-³ Í³ Y Áí³ Í³ YÙ³ Y»ñç è³ ÑÙ³ Y³ . ÍáðU àE³ Ü áY³ I³ Y
· Çi³ áððAððÜ³ Ñ³ Ü³ Yí »ó ÁYí ñáððÜ³ Y³ éç". I³ Ü eI³ èYç¹çI³ Üç
áð³ i³ »ç¹ñ³ µ³ YáðAððÜ³ Y ÑçÙY³ ñ³ ñ³ Ü³ I³ ñ³ »ñç ³ ñÙ³ i³ -
I³ Y ¹ »ñ³ Y³ áððA, Sá³ Ü³ ÁY³ à»e³ x³ Y³ à»Eí³ áÁú-Y»ñA,
I³ Ü ñ³ È à³ ñáñ³ YÉ · Çi³ Í³ Y èi³ i³ àððñí³ ÜáY, I³ èI³ Iç i³ I¹
Y»ñç I³ Ü »ñçI³ Üç · áñäðAððÜ³ Y Yñ³ Ü³ ï³ Ü³ ñ³ ñ³ à³ óáððY»ñA:
² Ü»ñçI³ Üç Y³ è³ ç³ i³ ñ³ · Çi³ YÙ³ YÙ»ñç · Y³ óçY »ññáñ¹
áððçáí, ù³ Yç añ à³ Ü³ ÁY³ I³ Y · Çi³ áñäðAððÜ³ aí³ ñáð³ ó³ i

³ é³ ç ù³ ß É âÂú-Ý»ñç . áÝ» ÇÝá áñ ÙÇ İ»ÖÍ . Çİ ³ İ³ Ý
μ³ ó³ İ ñáçÅÙðÝ, μáññ N³ Õáñ¹³ . ñáçÅÙðÝÝ»ñÁ N³ Ý. İ »óÝ»ñáí
³ ñ¹, Ý N³ Ú Ý Ç μÝ³ İ³ Ý İ³ Ú İ »ËÝ³ İÇÝ »ñáçÅÝ»ñÇÝ ~~ñë~~

¶ Ý³ Éáí ³ í»Íç ³ ÍÝñ³ Ú ȝñ ¹³ éYáðU, áñ áÁú-Ý»ñç ý-
ÝáÙ»Ýç Èáñ³ óí³ Í áœéáðÙÝ³ èçñáðÁðóÝÁ, ³ Ù»Ý³ ÚY Ñ³ i³ Ý³ -
Í³ YáðUÙP Ùp, á³ Ñ³ YçáðU ; Á³ Ù³ Ý³ Iç " i ³ ñ³ ÍáðUÙP Ý i³ »-
· áñç³ Ý»ñç I³ ðáð³ ó³ Í ÷ áEÑ³ ñ³ µ»ñáðÁðóÝ»ñç ³ ñÙ³ i³ -
Í³ Ý ¹»ñ³ Ý³ ðáðU: ÉáëuÝ Áéii ;áðUÙP Ý · YáðU ȝñ ¹ñ³ Yù Ù³ ñ³ -
µ³ Ý³ i³ Y ëI½áðUáí ïñ³ óY»Éáð, ³ ðéçYúÝ i³ ñ³ Í³ - Á³ Ù³ Ý³ -
Í³ ðçY ÉáÝi ÇYçáðUÇ Ùá¹»ÉáðU Ù³ ñ³ Ý³ ðçY . Çi ³ ÍóáðUÙP Ý ûñ. ³ -
Ý³ Ý³ Y ÁY¹. ñi Ù³ Y Ù³ èçY: ² Ýñ³ Á»ßi ȝñ Sp³ ¼Ù³ a³ ÷ áð
ÁðóY ñ³ ëI³ óáðUÙP Y ³ ñÙ³ i³ Ý³ Y ¹»ñ³ Ý³ ðáðU, áñÁ Ý³ ñ³ -
í áñáðÁðóY IÁi YÓ»é»ñ Ñ³ ÕA³ Ñ³ ñ»É Ùçç³ eii Õ³ ðçY ÄéçáuÝ»ñç
³ Ýñ³ ñçYáðÁðóA:

۱۳ óç ۳ û, μ³ ÿ³ i³ yáððû³ ý · ý³ ñ³ i³ yúç ùáï »óù³ ý μ³ ñ-
۱ áððûñý»ñá ëáñ³ yáðû »ý ÿñ³ yái, áñ i³ i³ içý ûð³ i³ í ð»ý
ñ³ ûð³ á³ i³ eëé³ ý ð³ ÷³ yçsy»ñá: á³ ñ½; ûç³ ûç yç μ³ ý. û»ç
³ yñ³ û i³ ¼³ iáñáðûý»ñç · áððû³ ý ûð³ eçý eï ¼ ïáðû³ ûçý
e³ ñû³ ý³ ÷³ iáðûý»ñ aï³ ý: áç i³ ñ»íç μ³ o³ é»é μ³ ý³ i³ ý
i³ û³ yúç ³ íç i³ ñμ»ñ³ iý»ñá áë ¼ ïáç¹ý»ñç, ³ ñi ³ ûçý, ûç³ -
e³ é, ý»û ñçý³ ûçý, ³ i áû³ ðý»ñ. »i çi · áû³ oáððûñý»ñç i »e-
ùáí: Ø³ i »ñç³ ûç ó»ñç ³ yéà³ é μ³ ¼ ûð³ ¼³ yáððûñá û³ ñ¹ i³ -
ûçý ûñi ùá i³ i³ içý ç iç x³ iç ä Áy¹. ñi »eï áyñ»ñ i »eï

μ³ ί³ ñ³ ñ ḫ³ Ý³ İÇ μ³ ó³ İ³ ḫāñāÙ³ Y “ »ñİñ³ ḫçÝ çÝi »Éİi Ç
Ñ³ Ù»Ù³ i³ μ³ ñ Ý³ O ḫñç³ Ý³ İÝ»ñÇ Ñ»i “³ Ýúáí 9

‘³ öç ³ Ü, äÄú-Ý»ñç ñçùÝ³ ñó»ñç ³ Ü»ñçïÜ³ Ý ñ»í ³-
½äi áÖY»ñÁ ¹»ñçÇÝ ³ Ü³ Ý³ İÝ»ñë eİëéöçÝ ñ³ Ý. »É »¹ñ³ İ³-
óäçÜ³ Ý, áñ ³ Ü ³ Ý»ÝáÜ»Ýç ³ Õi ÝçüÝ»ñç ³ é»öÜí³ İÝ»ñç
à³ ñ¹² µ³ ÝáÜÝ ³ ÝÜç³ İ³ Ýáñ»Ý ³ áí³ Í { µáöY ³ ñ¹ áö
ñÝ³ ñ³ íáñáðÜñáðÝ»ñç ³ ÁÝ¹ áö³ İáðÜñáðÝ»ñç, ³ Ü ³ ÄíáðÜ ³ Ý³ ..
ñá. »İ³ Ý, ³ í ³ İÉ Äéñ µ³ ö³ ñ³ Ü ³ Ü³ Ý ñ»í ³ ³

² **Ü** μ^3 **Ý** ζ **ó** **N**^o **i** **á**, » $\tilde{\mu}$ ² **O** **Ü** **-** **C** **á** \tilde{Y}^3 **I**³ **Y** . **C**ⁱ **á** **ð** **l**^o **ð** **A** .. **á** »**i** ³ **I**³ **Y** **U**³ **n****ü** **ç** **Y** »**n****A** 1969 **A**³ **I**³ **Y**³ **í** » $\tilde{\mu}$ **ç** **Y** **N**³ **A**³ **n****i** »**ó** **ç** **Y**

• ¼ð² Í ² òàôÂÚàôÜ

°í ³ Úéà»ë, \$ØC³ Ú³ +Í »Ýù Ù»Ýù ¹ C»½»ñùáðÙ! Ñ³ ñóÁ
 í ñí áðÙ { ³ Úù³ Ý ¹³ Õáð, áñù³ Ý · áðáðÅðáðY aðÝC µáðY Ù³ ñ¹ Íáð
 ÅðáðYÁ: ê³ I³ Ú Úç³ ÚY Ù»ñ Á³ Ù³ Y³ ÍY»ñáðÙ ÑçÙY³ I³ YáðÙ
 ³ eii Õ³ · Çi áðÅÙ³ Ý ßýáñÑç1 ÑY³ ñ³ íáñáðÅðáðY eii »ÕÍí»ó eïëe»É
 ³ ñi »ñíñÙ³ ù³ Õ³ ù³ ÍñÅðÅðáðY»ñC áñá ÝáðÙÁ:

í ³ ëÝÛ Í Ñ³ ½ ñÝ»ñÇ, ³ á³ ³ Ù»Ý ÇÝä µ³ ó³ í ñ»É ÙÇ³ ÚÝ
Ýñ³ Ýáí, áñ áñ· Ù»ÍÁ ÇÝä áñ ÙÇ í »Ó á³ ñþ»ñ³ µ³ ñ »É»ñÁ
ÍñóÝáð ÷, ³ ñ¹Ý ãç Í³ ñ»Í: ² Úë ë ãç eíi ³ óíáð ÷ ³ Ù»Ý ÇÝä
µ³ ó³ í ñ»É³ Ú áÇéÇ á³ i ³ Ñ³ Í³ ÝáðÛÛ Ùµ¹ ॥

ê³ ï³ Ÿ ı»ñççÝ Å³ Ù³ Ý³ ïÝ»ñë ÝÍ³ i ı»É j ³ ïÝÑ³ û i »-
Ö³ ß³ nÅ åÅú-Ý»ñC ý»ÝáÙ»ÝÇ áœæáðÛÝ³ eCñÙ³ Ý NÇÙÝ³ N³ ñóáð:

о·и·и³ й³ оáдáлáоýý»нÁ, аñá ýù eї ³ óí»óçÝ âÂú-Ý»ñç ñçù-
ý³ ñóç ýí³ i û³ û³ ïçñ ûáï »óû³ ý û³ áá¹ ç û- i³ . áñí-
û³ ý¹ »áuádû Ψ^3 îéçýüý ñçùý³ ñóá ñ»i³ $\frac{1}{4}$ i iádû ?ñ³ û³
3 iý³ éáô»ñ³ ádûý»ñç ñ»i³ $\frac{1}{4}$ áô³ ýóû³ û³ ïçñ á³ n¹/² á³ »é Ψ^3 »óáô
óçä ?çÝ: âÂú-Ý»ñÁ i³ ñáô»ý îçÝ»é · îçñ³ é^{..} i³ i³ içÝ û³ ñ¹-
íádáлáоýçó á³ úýí³ í · áñí Áýä³ óç, ã»íáô³ $\frac{1}{2}$ ñû³ ý³ îç, û³ éá:

² ŪĀÙ ³ Ù÷á» Ÿú ³ ŸpáÖç ³ èi³ ÍÁ: ³ ñieÍáññéÁ ¹ »àÇ ³ Ýó-
Û³ ÍÁ, Ýáñ³ · aðÛÝ ÑçááÃ» ¹ Á» ñÁ .. ÙÇ B³ ñù ³ ÚE» ¹ ñ³ Ñ³ Ý. aðÛÝ» ñÝ
ç ÙÇ µ³ ñ» Íáí, ¹ Í³ ñ» Íç ³ » ÝÁ ³ ¹ ñ» ÍÉ añ ÍÛ³ Ýúç ¹ ß ³ ñ ³ óáðÚÁ
o ñíñç í ñ³ ³ ñ¹ » Ý B³ i Ñ³ ¹ ß ³ ñ³ ÛÛ³ Ý» ñ í» ñ³ ñeÍáðÙ ³ ð ³ ñOñ
¹ ß ³ ñ ³ ó³ Í ³ ñi » ñíñÛ³ ¹ ß ³ ð ³ ïñÁðÛññéÁ: àÇ ¹ ³ ñ» Íç ³ ð ³-
ó³ é» ÉÝ ³ .. ³ Ú, añ³ Úñáññ³ ¹ ß ³ ûçÝÝ» ñÁ Ñ³ x³ È Ñ³ Ú ÝíáðÙ » Ý
o ñíñç í ñ³, çeÍ Ýñ³ Ýó Ùçç ³ è ð³ ûçÝ Ý³ í» ñÁ · añÍÝ³ ¹ ß ³ ÝáðÙ
³ ÝÍÁ ³ ññÁñ» Ý ¹ ï ñáðÙ ³ ÝóÝáðÙ » Ý i Ç» ¹ ð ³ ñùÁ: Ø» ñ Á ï³ ¹ ß ³ ÝáðÙ
ÁÛ³ Ý » ññáñ¹ Ñ³ ¹ ß ³ ñ³ ÛÛ³ ÍÁ ³ ñáðÙ ³ ¹ ß ³ Ý Ý³ È B ÷ ÚÛ³ Ý Ñ³ ¹ ß ³ -

ñ³ ÙÙ³ Í: oí ³ Ù ³ Å ³ Ù³ Ý³ Í Ñ»é³ í áñ ³ eii Õ³ ÙçÝ ³ SE³ ñÑÝ»ñÁ
 Íµ³ óí »Ý Ù»ñ ³ éç" Çñ»Ýó ³ ÙµáÔç µ³ ÙÙ³ ½³ ÝáðÅÙ³ Ùµ 7:
 " ÛéàÇéáí, ³ ñí »ñIñÙ³ µ³ Ý³ Í³ ÝáðÅÙ³ Ý . áÙäÅÙ³ Ý
 ÇéÍáðÅÙ³ Ý Çñ³ Í³ Ý Ñ³ Ùá!çã áôÑeí ³ Í ³ à³ óáðoáðJÁ Í¹³ éÝ³ ñ
 Ù»Í³ . áðÙ³ " »½³ Íç . çi ³ Í³ Ý Ñ³ Ù³ Ý³ . áñÍáðÅÙäØ³ Ù³ ñ¹-
 ÍáðÅÙ³ Ý ³ ÙµáÔç à³ i ÙáðÅÙ³ Ý ÁÝÄ³ óùáðU: ² Ú³, ³ ÝßáðÙ³ ,
 Ù³ ñ¹ Í³ ÙçÝ ÍÙ³ Ýùç Ùäñ³ ñ³ Ýäñäñ ÷ áðÙ³ Ñ³ Ù³ ñ Íáðí»Ý³ ñ
 ³ Ý³ Ýó Ýß³ Ý³ ÍáðÅÙ³ Ý Ñ»í ³ ÝùÝ»ñ:

¶ ð² Í ² ÙàôÅÚàôÜ

1. Í . Åëüèí, Í . Ëááàääâ "Ñì áðòü i èëî òî â Í ÈÍ ", 1989ñ.
2. Ð. Èëi i áí õáí "100 i èëëèàðäâ â ñî èí õ: Ðí æääí èå, æèçí ü è
õí áðòü çåàçä", Í ïñêåà, 1990ñ., 293ñ.
3. È. Ñ. Øëëi æñéèé "Âñääéáí àÿ, æèçí ü, ðàçòí ", Í ïñêåà, 1980ñ.,
352 ñ.
4. À. Í . Äì èòðèåâ, Ä. È. Æóðàâéâ "Óóí áóññéèé Õáí ï áí 1908
âí äà - åèä ñí èí á÷í î -çàí í ûô áçàèí ïñäÿçá", Í ïâí ñèáèðñê, 75ñ.
5. Æ. "ÑØÀ" N4/90ñ. Ä. Ñ. Åàñèëüäâ, Ä. À. Ñí è÷èéí
"Èí òáðåñóþòñý èè ÑØÀ ñáêðåòàí è áí òèäðåâèòåöè", ñ. 97-107
6. "ÑØÀ" N9/90ñ. Ä. Ñ. Åàñèëüäâ, Ä. À. Ñí è÷èéí "Í òèöèäéüí àÿ
àí áðééàí ñèáÿ í àóéà è Í ÈÍ ", ñ. 32-41, 85 (i ðí âí èæáí èá)
7. "ÑØÀ" N11/90ñ. Ä. Ñ. Åàñèëüäâ, Ä. À. Ñí è÷èéí "Óôí èí àéÿ-
í àðíæäàþùàÿñý í àó÷í àÿ í àðåäéà à XXI áâéâ", ñ. 13-22ñ
8. "ÑØÀ" N7/91ñ. Ä. Ñ. Åàñèëüäâ, "Äí ðääü èí áí ï áàðòü: 1 í áðåöèÿ
"Í àäæáñòèé-12", ñ. 29-40
9. "ÑØÀ" N12/91ñ. Ä. Ñ. Åàñèëüäâ, "Í í áðåöèÿ "Í àäæáñòèé-12":
í àó÷í î -í àðí àè÷-áñéèà àñí áéðû" (ñòàòüý í áðåàÿ) ñ. 13-21
10. "ÑØÀ" N12/91ñ. Ä. Ñ. Åàñèëüäâ, "Í í áðåöèÿ "Í àäæáñòèé-12":
í àó÷í î -í àðí àè÷-áñéèà àñí áéðû" (ñòàòüý àòí ðàÿ) ñ. 25-37
11. "ÑØÀ" N2/93ñ. È. Í . Í ïñéí "Í ÁÑÀ i ðí ñéóøèåàâò äðóäèà
i èðû", ñ 115-116
12. "Í ïñéí áñéàÿ í ðåâäà" 5 i àÿ 1996ñ. Åëæñí Í . Áðí ñ "Èóää
ëäðåäè èí ïñéí ï ûô", ñ. 2
13. "Çàí èí èí ïñéí áñéàÿ í àÿ" N4/91ñ. Ä. Ä. Ñèëüâñòðí â "Í ðåâäâ áûâ
àñí áéðû i í èñéâ àí áçàí í ûô öèâèéèçåöèé", ñ. 75-79
14. "Çíàé âí ïñéí áñéàÿ í àÿ" N3/94ñ. Í . Í . Í áäí ï í ýùèé "Çà í ïñéí áñí
âåðí ýòí í ûô?", ñ. 62-120

15. "Çí áè áí i ðíñà" N1/96ä. Ä. È. Äí éoáööñâñéèé "Æèáàÿ è ðàçóì í àÿ?", ñ. 3-72
 16. "Í ðèðí äà" N5/95ä. Ä. Ä. Ñóðäèí "ÑÅÐÅÍ ÄÈÏ èùåò áðàòüüâá í î ðàçóì ó", ñ. 66-67
 17. "Í ðèðí äà è ÷äéí áâé" N6/89ä. Ä. Í èéèòèí "Êí í òàéðû è í èôû", ñ. 32-36
 18. "Ñâàò" N9/90ä. Ä. Í èéèòèí "Ýòèâà Êí ñì íñà", ñ. 54-58
 19. "Ñâàò" N10-11/91ä. È. Ä. Äðì íëääâ "Â íí èñéàö íí âí é íàðääëäí û", ñ. 66-69
 20. "Ñâàò" N6/95ä. Ç. Öáî èòèñòí äà "Ýí áðääëè áûñøèõ í èðí â", ñ. 36-37
 21. "Ñâàò" N10/95ä. Ä. Ëáí äà, Í . Äëàçêí äà "Í èðàì èäû í à Í àðñà", ñ. 38-40
 22. "Ñâàò" N1/96ä. È. Äí íñî á "Êí èáñí èöà öàðóâèòí íâ", ñ. 54-55
 23. "Ñâàò" N1/96ä. Ä. Ëáí äà, Í . Äëàçêí äà "Ñàéðàò... í ð÷äéí áâ÷ñòââ?" ñ. 68-70
 24. "Ñâàò" N3/96ä. È. Í . Í áëüí èéí â "Í í ëí êí äéÿ Áóääû?!" ñ. 40-41
 25. "Ñòðäí í àÿ äàçàòà" N1/92ä. Ä. Ä. Òí íàéàí ýáí "Ðààëáí èé öáí íí áí Í ÈÍ ?!", ñ. 2
 26. "Ñòðäí í àÿ äàçàòà" N5/92ä. Ä. Ä. Òí íàéàí ýáí "×òí ääéàþò Í ÈÍ í ää ÁÝÑ?!", ñ. 2